

Dokument s plenarne sjednice

A9-0171/2022

8.6.2022

IZVJEŠĆE

o provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost
(2021/2251(INI))

Odbor za proračune

Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku

Izvjestitelji: Eider Gardiazabal Rubial, Siegfried Mureşan, Dragoş Pîslaru

(Postupak u zajedničkom odboru – članak 58. Poslovnika)

Izvjestitelji za mišljenja (*):

Dragoş Pîslaru, Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja

Canfin Pascal, Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane

(*) Pridruženi odbori – članak 57. Poslovnika

SADRŽAJ

	Stranica
OBRAZLOŽENJE.....	3
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	4
MIŠLJENJE ODBORA ZA ZAPOŠLJAVANJE I SOCIJALNA PITANJA	26
PISMO ODBORA ZA OKOLIŠ, JAVNO ZDRAVLJE I SIGURNOST HRANE	38
PISMO ODBORA ZA MEĐUNARODNU TRGOVINU	41
MIŠLJENJE ODBORA ZA PRORAČUNSKI NADZOR.....	43
MIŠLJENJE ODBORA ZA KULTURU I OBRAZOVANJE	54
PISMO ODBORA ZA USTAVNA PITANJA.....	62
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	67
KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U NADLEŽNOM ODBORU.....	68

OBRAZLOŽENJE

Cilj i vremenski okvir izvješća

Člankom 16. Uredbe 2021/241 o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost propisano je da Komisija mora do 31. srpnja 2022. Europskom parlamentu (EP) i Vijeću podnijeti izvješće o preispitivanju provedbe Mehanizma. Svrha ovog izvješća EP-a o provedbi jest pružiti doprinos tom preispitivanju u pogledu stajališta Parlamenta o napretku provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost.

Kontekst

Cilj Mehanizma za oporavak i otpornost, kako je uspostavljen Uredbom 2021/241, osigurati je sredstva za države članice u obliku bespovratnih sredstava i zajmova radi financiranja reformi i ulaganja te na taj način pomoći građanima i gospodarstvima da se nose s posljedicama pandemije bolesti COVID-19 i postaviti temelje za održivi oporavak. Financiranje iz Mehanizma uvjetovano je ispunjavanjem posebnih uvjeta utvrđenih u članku 18. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost. Da bi dobile financijska sredstva iz Mehanizma, države članice moraju u nacionalnim planovima za oporavak i otpornost predstaviti koherentan skup reformi i ulaganja. Komisija ocjenjuje planove uzimajući u obzir njihovu relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost¹ te predlaže Vijeću njihovo usvajanje putem provedbenih odluka Vijeća. Mehanizam za oporavak i otpornost instrument je koji se temelji na uspješnosti, a plaćanja su uvjetovana postizanjem ključnih etapa i ciljeva dogovorenih u provedbenim odlukama Vijeća.

Uloga Europskog parlamenta

Europski parlament posebnu pozornost posvećuje kontroli i nadzoru nad Mehanizmom za oporavak i otpornost. U tu je svrhu uspostavio niz kanala za redovitu razmjenu mišljenja s Komisijom i prijenos informacija u skladu s člancima 25. i 26. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost.

¹ *Relevantnost*: (a) doprinosi li se planom svih šest stupova; (b) doprinosi li se djelotvornom svladavanju svih ili znatnog dijela izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedine zemlje; (c) doprinosi li se jačanju potencijala rasta i otvaranju radnih mjesta te provedbi europskog stupa socijalnih prava; (d) jamči li se da nijedna mjera ne nanosi bitnu štetu okolišnim ciljevima; (e) doprinosi li se zelenoj tranziciji, uključujući biološku raznolikost, i je li za njih izdvojeno najmanje 37 % ukupnih sredstava; (f) doprinosi li se digitalnoj tranziciji i je li za nju izdvojeno najmanje 20 % ukupnih sredstava; uključujući i samoprocjenu sigurnosti.

Djelotvornost: (g) očekuje li se da će plan imati trajan učinak; (h) je li zajamčena učinkovita provedba i praćenje plana.

Učinkovitost: (i) jesu li procijenjeni ukupni troškovi nacionalnog plana za oporavak i otpornost razumni; (j) očekuje li se da će se aranžmanima spriječiti, otkriti i ispraviti korupcija, prijevare i sukobi interesa.

Koherentnost: (k) sadržava li nacionalni plan za oporavak i otpornost mjere za provedbu reformi i projekte javnih ulaganja koji predstavljaju koherentno djelovanje.

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost (2021/2251(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 175. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost²,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije³ („Uredba o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava”),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. svibnja 2021. o pravu Parlamenta na informacije o tekućem ocjenjivanju nacionalnih planova za oporavak i otpornost⁴,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. lipnja 2021. o stajalištima Parlamenta o tekućem ocjenjivanju nacionalnih planova za oporavak i otpornost, koje provode Komisija i Vijeće⁵,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. travnja 2022. o zaključcima sastanka Europskog vijeća od 24. i 25. ožujka 2022., uključujući najnovija događanja u ratu protiv Ukrajine te sankcije EU-a protiv Rusije i njihovu provedbu⁶ te Rezoluciju od 19. svibnja 2022. o društvenim i gospodarskim posljedicama ruskog rata u Ukrajini na EU – jačanje sposobnosti EU-a za djelovanje⁷,
- uzimajući u obzir Delegiranu uredbu Komisije (EU) 2021/2106 od 28. rujna 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost utvrđivanjem zajedničkih pokazatelja i detaljnih elemenata tablice pokazatelja za oporavak i otpornost⁸,
- uzimajući u obzir Delegiranu uredbu Komisije (EU) 2021/2105 od 28. rujna 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost definiranjem metodologije za izvješćivanje o socijalnim izdacima⁹,
- uzimajući u obzir Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 20.

² SL L 57, 18.2.2021., str. 17.

³ SL L 433 I, 22.12.2020., str. 1.

⁴ SL C 15, 12.1.2022., str. 184.

⁵ SL C 67, 8.2.2022., str. 90.

⁶ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0121.

⁷ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0219.

⁸ SL L 429, 1.12.2021., str. 83.

⁹ SL L 429, 1.12.2021., str. 79.

- listopada 2021. o godišnjoj strategiji održivog rasta 2021.¹⁰,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 24. studenoga 2021. naslovljenu „Godišnja strategija održivog rasta 2022.” (COM(2021)0740),
 - uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 24. studenoga 2021. o nacrtima proračunskih planova za 2022.: ukupna ocjena (COM(2021)0900),
 - uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije od 24. studenoga 2021. naslovljen „Analiza gospodarstva europodručja”, priložen dokumentu „Preporuka za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja” (SWD(2021)0362),
 - uzimajući u obzir Mišljenje Europskog odbora regija od 1. prosinca 2021. o provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost¹¹,
 - uzimajući u obzir prvo godišnje izvješće Komisije o provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost (COM(2022)0075) objavljeno 1. ožujka 2022.,
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 08. ožujka 2022. naslovljenu „REPowerEU: zajedničko europsko djelovanje za povoljniju, sigurniju i održiviju energiju” (COM(2022)0108),
 - uzimajući u obzir zajedničku analizu Europskog odbora regija i Vijeća europskih općina i regija (CEMR) o sudjelovanju općina, gradova i regija u izradi nacionalnih planova za oporavak i otpornost te rezultate njihovog ciljanog savjetovanja od 27. travnja 2022. naslovljenog „Provedba Mehanizma za oporavak i otpornost: perspektiva lokalnih i regionalnih vlasti”;
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. ožujka 2022. o vladavini prava i posljedicama presude Suda Europske unije¹² te Rezoluciju od 5. svibnja 2022. o tekućim saslušanjima u skladu s člankom 7. stavkom 1. UEU-a u pogledu Poljske i Mađarske¹³,
 - uzimajući u obzir tablicu pokazatelja za oporavak i otpornost i njezine tematske analize te predstavljanja Parlamentu¹⁴,
 - uzimajući u obzir obavijest Komisije od 12. veljače 2021. naslovljenu „Tehničke smjernice o primjeni načela nenanošenja bitne štete u okviru Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost” (C(2021)1054),
 - uzimajući u obzir svoje analize usluga istraživanja i brifinge o Mehanizmu za oporavak i otpornost¹⁵,
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika, kao i članak 1. stavak 1. točku (e) Odluke Konferencije predsjednika od 12. prosinca 2002. o postupku odobrenja izrade izvješća o

¹⁰ SL C 155, 30.4.2021, str. 45.

¹¹ SL C 97, 28.2.2022, str. 21.

¹² Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0074.

¹³ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0204.

¹⁴ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/

¹⁵ <https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/research/advanced-search?textualSearch=RRF&startDate=01%2F07%2F2019&endDate=&firstCameToPage=false>

- vlastitoj inicijativi te Prilog 3. priložen toj odluci,
- uzimajući u obzir mišljenja Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja, Odbora za proračunski nadzor te Odbora za kulturu i obrazovanje,
 - uzimajući u obzir pisma Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane, Odbora za međunarodnu trgovinu te Odbora za ustavna pitanja,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračune i Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku (A9-0171/2022),
- A. budući da je Mehanizam za oporavak i otpornost glavna sastavnica paketa poticaja Next Generation EU;
- B. budući da će 672,5 milijardi EUR bespovratnih sredstava i zajmova biti dostupno za financiranje nacionalnih mjera osmišljenih za ublažavanje gospodarskih i društvenih posljedica pandemije bolesti COVID-19 (dalje u tekstu „pandemija”); budući da se Parlament u početku zalagao za veći udio bespovratnih sredstava u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost;
- C. budući da se financiranjem iz Mehanizma za oporavak i otpornost podupiru ključna područja politike kao što su zelena tranzicija, digitalna transformacija, gospodarska, socijalna i teritorijalna kohezija, otpornost institucija i pripravnost na krize, kao i djeca i mladi te obrazovanje i vještine;
- D. budući da je ruska invazija na Ukrajinu 24. veljače 2022. navela EU na uvođenje dosad nezabilježenih gospodarskih sankcija; budući da je zbog sukoba koji je prouzrokovala Rusija velik broj ukrajinskih građana napustio Ukrajinu te putovao i nastanio se u EU-u; budući da će se gospodarske i društvene posljedice vojne invazije osjetiti diljem europskog kontinenta, a posebno u istočnim europskim zemljama, među ostalim u hitnoj potrebi za smanjenjem energetske ovisnosti o uvezenim fosilnim gorivima;
- E. budući da se EU suočava s poteškoćama u pristupu ključnim sirovinama, što bi moglo utjecati na provedbu Mehanizma za oporavak i otpornost;
- F. budući da je pandemija imala razoran učinak na gospodarsko i socijalno stanje ljudi i poduzeća u Europi; budući da se gospodarstvo EU-a znatno pogoršalo tijekom pandemije; budući da su poduzeća u EU-u, a posebno mala i srednja poduzeća (MSP-ovi), pogođena negativnim posljedicama pandemije na rast i konkurentnost EU-a, ali i na njihovu produktivnost i sposobnost za otvaranje radnih mjesta; budući da je jedinstveno tržište EU-a glavni pokretač rasta u EU-u te da bi ga trebalo ojačati i zaštititi od negativnih učinaka pandemije uz istodobno poticanje ulaganja u istraživanje i razvoj; budući da je u nekim zemljama ponovno došlo do iznadprosječnog rasta nezaposlenosti tijekom pandemije; budući da su tim razvojem situacije više ugrožene žene, mladi, starije osobe, osobe s invaliditetom i velike obitelji; budući da je zdravstveni sektor EU-a tijekom pandemije doveden do svojih krajnjih granica, a njegova otpornost ozbiljno pogođena i podvrgnuta testu; budući da je stopa nezaposlenosti mladih i dalje veća od opće stope nezaposlenosti; budući da su mladi u većem riziku od siromaštva i socijalne isključenosti te je i njihov pristup kvalitetnim radnim mjestima izložen znatnom riziku;

- G. budući da je stalni razvoj digitalnih vještina te razvoj vještina s gospodarskim potencijalom, kao što su zelene ili poduzetničke vještine, ključan za konkurentno, zdravo i uključivo europsko tržište rada usmjereno na budućnost te bi svakom mladom Europljaninu trebao otvoriti mogućnosti za kvalitetna radna mjesta i pristup njima; budući da isto vrijedi za strukovno obrazovanje, zanatske vještine i životne vještine; budući da EU mora prevladati sve oblike neusklađenosti vještina kako bi djelotvorno iskoristio svoj ljudski kapital; budući da bi pristup odgovarajućoj digitalnoj infrastrukturi i osposobljavanju u području digitalnih vještina trebao biti dostupan svima kako bi se izbjeglo produblјivanje razlika među pojedincima u pogledu digitalne pismenosti i kako bi se zajamčile jednake mogućnosti za sve u obrazovnom sustavu i na tržištu rada;
- H. budući da nacionalni planovi za oporavak i otpornost, kako bi bili prihvatljivi za financiranje, moraju uključivati reforme i ulaganja koja su obuhvaćena područjem primjene šest stupova Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost i kojima se poštuju opći i posebni ciljevi, horizontalna načela i 11 kriterija za ocjenjivanje utvrđenih u Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost;
- I. budući da su dijalog i transparentnost između institucija EU-a i država članica ključni za optimalnu provedbu Mehanizma za oporavak i otpornost;
- J. budući da Komisija, koja je nadležna za praćenje provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost, mora redovito obavješćivati Parlament o statusu procjene nacionalnih planova za oporavak i otpornost te o načinu na koji su države članice ostvarile ciljne vrijednosti i ključne etape, uključujući njihov doprinos postizanju zelenih i digitalnih ciljeva; budući da Komisija mora uzeti u obzir stajališta Parlamenta;
- K. budući da države članice moraju uspostaviti i održavati pouzdane sustave kontrole i provoditi potrebne revizije kako bi se zajamčila zaštita financijskih interesa Unije tijekom cijelog trajanja Mehanizma za oporavak i otpornost;
- L. budući da godišnja izvješća Komisije o vladavini prava služe za utvrđivanje izazova u tom području i pomažu državama članicama u pronalasku rješenja uz podršku Komisije i drugih država članica;
- M. budući da se Uredbom omogućuje državama članicama da tijekom razdoblja provedbe podnesu obrazloženi zahtjev za izmjenu plana za oporavak i otpornost ako je takvo postupanje opravdano objektivnim okolnostima;
- N. budući da su demokratska kontrola i parlamentarni nadzor nad provedbom Mehanizma za oporavak i otpornost mogući samo uz puno sudjelovanje Parlamenta i razmatranje svih njegovih preporuka u svim fazama te budući da će Parlament nastaviti nadzirati provedbu Mehanizma za oporavak i otpornost;
- O. budući da će Komisija do 31. srpnja 2022. Parlamentu i Vijeću predstaviti izvješće o preispitivanju provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost;

Ublažavanje socijalnih i gospodarskih posljedica krize

1. ističe da je Mehanizam instrument solidarnosti bez presedana i temelj instrumenta NextGenerationEU koji će se koristiti do 2026. kao glavni alat za odgovor EU-a na

pandemiju kojim se gospodarstvo EU-a treba pripremiti za suočavanje s novim izazovima;

2. podsjeća da je odgovor EU-a na pandemiju bio odlučan, koordiniran, sveobuhvatan i pravodoban te da se temeljio na solidarnosti, što je dovelo do široke primjene postojećih instrumenata i uvođenja dodatnih financijskih instrumenata; podsjeća nadalje da su države članice poduzele znatne fiskalne mjere kao odgovor na pandemiju i za potporu oporavku (5,2 % bruto domaćeg proizvoda (BDP) u 2021. i 2,8 % BDP-a u 2022.);
3. naglašava stabilizacijski učinak Mehanizma za oporavak i otpornost na države članice u vrijeme velike gospodarske nesigurnosti pri čemu se suzbija kriza i ublažavaju njezini negativni gospodarski i socijalni učinci te pruža podrška vladama u održavanju razina ulaganja uz istodobnu reakciju na golemi pritisak na nacionalne proračune;
4. naglašava nadalje ključnu ulogu Mehanizma za oporavak i otpornost u poticanju gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije uz sprječavanje fragmentacije unutarnjeg tržišta i povećanja makroekonomskih razlika;
5. pozdravlja činjenicu da se, čak i ako se gospodarski učinci Mehanizma ne mogu u potpunosti razdvojiti od drugih kretanja, može zaključiti da je Mehanizam zasad pozitivno utjecao na BDP i da će njegova učinkovita provedba biti ključna za gospodarski rast EU-a; ističe ulogu Mehanizma za oporavak i otpornost u zaštiti fiskalnog prostora država članica od znatnog gospodarskog šoka prouzročenog pandemijom; uviđa da je, iako se glavni učinak na rast BDP-a očekuje tek sljedećih godina, Mehanizam već pomogao ublažiti najozbiljnije posljedice pandemije za gospodarstva i građane EU-a te da pozitivno doprinosi oporavku i otpornosti EU-a, uključujući gospodarsku i socijalnu koheziju, radna mjesta, produktivnost, konkurentnost, istraživanje, razvoj i inovacije te unutarnje tržište koje dobro funkcionira s MSP-ovima; ističe da među državama članicama postoje znatne razlike u pogledu gospodarske, socijalne i institucionalne otpornosti koje utječu na nejednaku dinamiku oporavka; ističe da Mehanizam za oporavak i otpornost pospješuje zelenu i digitalnu tranziciju te ima vodeću ulogu u jačanju održive tranzicije i dobrobiti ljudi za otporno, pravedno, uključivo i konkurentno gospodarstvo otporno na promjene u budućnosti u pogledu provedbe ambicioznih reformi i ulaganja;
6. primjećuje velik učinak instrumenta Next Generation EU, prema procjeni Komisije, Europske središnje banke i Međunarodnog monetarnog fonda, posebno u većem rastu BDP-a do 1,5 postotnih bodova više nego bez instrumenta Next Generation EU, kada se primjenjuje učinkovito;
7. nadalje, napominje da Komisija predviđa da će se bespovratnim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost financirati 24 % ukupnih mjera potpore oporavku u 2022.; naglašava pozitivne makroekonomske učinke prelijevanja i potencijal dobro usmjerenih reformi i ulaganja; ističe da će se bespovratnim sredstvima u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost nastaviti pružati znatna fiskalna potpora državama članicama koja će im omogućiti provedbu strukturnih reformi i ulaganja s dugoročnim učincima na oporavak i otpornost njihovih gospodarstava i društava; poziva države članice da ovu priliku iskoriste na najbolji mogući način;
8. ističe da bi uspješna i transparentna provedba Mehanizma za oporavak i otpornost doprinijela dugoročno održivijim, uključivijim otpornijim i konkurentnijim

gospodarstvima i društvima EU-a koja su strateški neovisnija i bolje pripremljena za trenutačne i nadolazeće izazove; naglašava da će se uspješnom provedbom nacionalnih planova za oporavak i otpornost potaknuti gospodarska i socijalna konvergencija, teritorijalna kohezija te smanjiti socijalne nejednakosti;

9. smatra da je za postizanje općih ciljeva Mehanizma za oporavka i otpornost i potporu EU-u u oporavku od krize te za povećanje dugoročnog učinka na gospodarstvo i društvo EU-a nužno da države članice temeljito i pravodobno provedu dogovorene reforme i ulaganja; podsjeća da se Mehanizam za oporavak i otpornost temelji na uspješnosti, pri čemu se financijska sredstva isplaćuju tek po dovršetku povezanih ključnih etapa i ostvarenju ciljeva povezanih s mjerama; podsjeća da je sudjelovanje lokalnih, regionalnih i nacionalnih vlasti te tijela koja su odgovorna za razvoj tih politika ključno za uspjeh Mehanizma za oporavak i otpornost, kako je navedeno u članku 28. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost;
10. upozorava da će Mehanizam za oporavak i otpornost ublažiti socijalne i gospodarske posljedice krize samo ako se sredstva učinkovito apsorbiraju i potroše kako bi došla do realnog gospodarstva i ljudi; poziva države članice da donesu odgovarajuće odluke o administrativnim strukturama i ljudskim resursima koji su potrebni za osiguravanje pravodobne potrošnje sredstava Mehanizma za oporavak i otpornost;
11. naglašava da je pandemija istaknula potrebu povećanja strateške neovisnosti Unije u ključnim lancima opskrbe te kritičnim infrastrukturama i uslugama; primjećuje da bi ulaganja Mehanizma za oporavak i otpornost u zelenu tranziciju i digitalnu transformaciju trebala doprinijeti većoj strateškoj neovisnosti i samostalnosti EU-a, te posebno smanjenju njegove ovisnosti o uvezenim fosilnim gorivima; napominje da se prema procjenama Komisije očekuje da će Mehanizam za oporavak i otpornost dati velik poticaj provedbi industrijske strategije EU-a, a time i daljnjem razvoju njegovih industrija;
12. naglašava da bi paketi reformi i ulaganja, posebno oni kojima se potiče rast u okviru Mehanizma, također trebali stvoriti dodanu vrijednost EU-a; konstatira da su, prema Komisiji, učinci na BDP u cijelom EU-u za otprilike trećinu veći ako se izričito uzmu u obzir učinci prelijevanja mjera pojedinačnih zemalja; naglašava da bi paketi reformi i ulaganja u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost također trebali doprinijeti provedbi europskog stupa socijalnih prava, prioriteta europskog zelenog plana i digitalne agende te promicanju i uključivanju rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti za sve;
13. poziva Komisiju da procijeni je li u nacionalnim planovima susjednih država članica došlo do nepotrebnog udvostručavanja ulaganja te da pomogne državama članicama u izbjegavanju nepotrebnog preklapanja;
14. žali zbog činjenice da su žene¹⁶, djeca¹⁷, mladi, starije osobe i ranjive skupine najviše

¹⁶Europski parlament, Glavna uprava za unutarnju politiku, Resorni odjel za prava građana i ustavna pitanja, *COVID-19 and its economic impact on women and women's poverty – Insights from 5 European Countries* (COVID-19 i njegov gospodarski učinak na žene i siromaštvo žena – uvidi iz pet europskih zemalja), svibanj 2021. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/693183/IPOL_STU\(2021\)693183_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/693183/IPOL_STU(2021)693183_EN.pdf)

¹⁷Eurochild, *Growing up in lockdown: Europe's children in the age of COVID-19* (Odrastanje uz ograničenje kretanja: europska djeca u doba epidemije bolesti COVID-19), 17. studenoga 2020. <https://www.eurochild.org/resource/growing-up-in-lockdown-europes-children-in-the-age-of-covid-19/>

pogođeni krizom uzrokovanom bolešću COVID-19; podsjeća da je potrebno osigurati uključivost kako EU na svojem putu prema oporavku nikoga ne bi zapostavio i kako bi se borio protiv rodno specifičnih socioekonomskih učinaka te podsjeća da brojne rodno specifične posljedice krize nisu obuhvaćene nacionalnim planovima za oporavak i otpornost; pozdravlja veću pristupačnost i kvalitetu ustanova za pružanje skrbi, no izražava žaljenje što su i dalje previše ograničene;

- ponavlja važnost šest stupova u pružanju strukture državama članicama za predlaganje i provedbu reformi i ulaganja usmjerenih na zelenu i digitalnu tranziciju, gospodarstvo, produktivnost i konkurentnost, socijalnu i teritorijalnu koheziju, zdravstvenu i institucionalnu otpornost te mjere za djecu i mlade; ističe da se Uredbom o Mehanizmu za oporavak i otpornost od svih država članica zahtijeva da u svoje nacionalne planove za oporavak i otpornost uključe mjere koje se odnose na sve stupove; žali zbog činjenice što nisu sve države članice odlučile poštovati strukturu Uredbe koja se temelji na stupovima, što bi omogućilo lakše praćenje;

Financijski aspekti Mehanizma za oporavak i otpornost

- napominje da su u 26 dosad podnesenih nacionalnih planova za oporavak i otpornost države članice zatražile bespovratna sredstva u vrijednosti od ukupno 337,5 milijardi EUR od dostupnih 338 milijardi EUR; nadalje, napominje da nisu sve države članice u svojim trenutačnim nacionalnim planovima za oporavak i otpornost zatražile puni iznos bespovratnih sredstava koji im stoji na raspolaganju, naveden u članku 11. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost;
- međutim, zabrinut je zbog toga što je samo sedam država članica zatražilo zajmove u ukupnom iznosu od 166 milijardi EUR, dok je za zajmove dostupno 385,8 milijardi EUR, što znači da na raspolaganju ostaje znatan iznos u slučaju da države članice kasnije zatraže zajmove; zabrinut je zbog toga što bi ograničen interes za zajmove mogao dovesti do propuštenih prilika i spriječiti da Mehanizam za oporavak i otpornost ostvari svoj puni potencijal; naglašava da će, ako države članice čiji su nacionalni planovi za oporavak i otpornost već odobreni, odlučiti zatražiti zajmove, to zahtijevati izmjenu njihovih nacionalnih planova za oporavak i otpornost, prema potrebi uvođenjem dodatnog skupa reformi i ulaganja te ključnih etapa i ciljeva, bez povlačenja već uvedenih mjera; potiče države članice da iskoriste puni potencijal Mehanizma za oporavak i otpornost, što se odnosi i na zajmove, kako bi se suzbile posljedice pandemije i nadolazećih izazova;
- zadužuje Komisiju da analizira razloge zbog kojih države članice nisu zatražile zajmove u maksimalnim predviđenim iznosima, što bi moglo spriječiti iskorištavanje punog potencijala Mehanizma za oporavak i otpornost; podsjeća da države članice zahtjev za potporu u obliku zajma mogu podnijeti u trenutku podnošenja plana za oporavak i otpornost ili u nekom drugom trenutku do 31. kolovoza 2023.;
- podsjeća da, u skladu s člankom 21. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost, države članice mogu zbog objektivnih okolnosti Komisiji dostaviti obrazloženi zahtjev za podnošenje prijedloga za izmjenu ili zamjenu plana; podsjeća da će Komisija, ako bude smatrala da razlozi koje je iznijela država članica opravdavaju izmjenu nacionalnog plana za oporavak i otpornost, ocijeniti izmijenjeni nacionalni plan za oporavak i otpornost u skladu s člankom 19. i podnijeti prijedlog provedbene odluke

Vijeća u skladu s člankom 20. Uredbe; podsjeća da takav zahtjev za izmjenu podrazumijeva postupak procjene i odobrenja jednak postupku pri prvotnoj procjeni i odobrenju plana te poziva države članice da pažljivo razmotre rizik od odgode provedbe svih nacionalnih planova za oporavak i otpornost; konstatira da do sada nijedna država članica nije zatražila izmjenu ili zamjenu odobrenog plana; potiče države članice da primijene članak 21. Uredbe Mehanizma za oporavak i otpornost, primjećuje da bi potencijalni porast troškova nacionalnih planova za oporavak i otpornost zbog znatne inflacije mogao rezultirati zahtjevima država članica za ažuriranje nacionalnih planova za oporavak i otpornost;

20. konstatira da se trenutačno predviđa da će se kretanje BDP-a država članica razlikovati od Komisijine prognoze u jesen 2020., što će dovesti do očekivanih promjena u iznosima bespovratnih sredstava dostupnih državama članicama za drugi dio financiranja u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost (30 %); ističe da znatne promjene u dijelu dodijeljenih bespovratnih sredstava mogu zahtijevati izmjene nacionalnih planova za oporavak i otpornost;
21. naglašava da potpora iz Mehanizma za oporavak i otpornost poštuje načelo dodatnosti kako je navedeno u članku 9. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost; sa zanimanjem iščekuje detaljnije i raščlanjene podatke koji će omogućiti bolje razumijevanje učinaka dodatnosti Mehanizma za oporavak i otpornost; potiče države članice da Komisiji dostave detaljne, transparentne i pravodobne informacije kako bi se osiguralo učinkovito izvješćivanje o učinku Mehanizma za oporavak i otpornost; ponavlja važnost tablice pokazatelja za oporavak i otpornost u pružanju osnovnih informacija građanima o sveukupnom napretku u provedbi planova za oporavak i otpornost; poziva Komisiju da podigne razinu transparentnosti i vizualizacije podataka u tablici pokazatelja te na detaljnije izvješćivanje uz usmjerenost na rezultate i pokazatelje učinka, a ne na ostvarenje, kao i na osiguravanje kvalitativne analize predloženih reformi i ulaganja;
22. napominje da su Komisija i države članice dosad potpisale samo 11 operativnih aranžmana; poziva Komisiju i države članice da što prije potpišu operativne aranžmane te zahtijeva da Komisija dostavi te aranžmane Parlamentu; uz to, potiče sve države članice da pravodobno objave svoje operativne aranžmane i sporazume o financiranju i zajmovima kako bi se osigurala veća transparentnost i povećala odgovornost;
23. primjećuje da je 20 država članica primilo pretfinanciranje u iznosu do 13 % ukupnih dodijeljenih sredstava, da jedna država članica nije zatražila pretfinanciranje i da je dosad sedam država članica zatražilo prva plaćanja iz Mehanizma, dok je jedna država članica zatražila drugo plaćanje;
24. ponavlja da kašnjenja u provedbi Mehanizma i nacionalnih planova za oporavak i otpornost ne bi trebala usporiti proces oporavka nakon pandemije ni smanjiti razinu otpornosti Unije;
25. podsjeća da je Uredbom o Mehanizmu za oporavak i otpornost predviđena mogućnost da se u nacionalne planove za oporavak i otpornost uključe mjere započete od 1. veljače 2020. nadalje te da su neke države članice iskoristile tu mogućnost;
26. pozdravlja rani dijalog između Komisije i država članica u pripremi zahtjeva za plaćanje i spremnost Komisije za procjenu zahtjeva za plaćanje; potiče je da nastavi temeljito

procjenjivati jesu li pravodobno postignuti ključne etape i ciljevi uz savjetovanje s relevantnim stručnjacima prema potrebi; potiče Komisiju da osigura brzu provedbu plaćanja i da pomno prati provedbu reformi i ulaganja;

27. podsjeća da je potrebno brzo nastaviti s uvođenjem paketa novih vlastitih sredstava kako bi se najkasnije do 2058. u potpunosti pokrila otplata instrumenta NextGenerationEU i posebno Mehanizma za oporavak i otpornost, u skladu s planom utvrđenim u Međuinstitucijskom sporazumu koji su u prosincu 2020. sklopili Parlament, Vijeće i Komisija; prima na znanje izdavanje „europskih zelenih obveznica” za financiranje odgovarajućeg dijela rashoda povezanih s klimom u mehanizmu za oporavak i otpornost; prima na znanje da je za prvim ponuđenim zelenim obveznicama Komisije postojala prevelika potražnja;

Uloga Mehanizma za oporavak i otpornost u ublažavanju posljedica ruske invazije na Ukrajinu

28. naglašava potrebu za većim doprinosom financijskih instrumenata EU-a, posebno Mehanizma za oporavak i otpornost, u rješavanju trenutačnih problema koji su nastali neizazvanom i neopravdanom ruskom vojnom agresijom i invazijom na Ukrajinu;
29. izražava zabrinutost što će ta agresija na Ukrajinu i opravdane sankcije koje je EU uveo kao odgovor Rusiji i Bjelorusiji ozbiljno utjecati na strategiju gospodarskog i socijalnog oporavka i otpornosti Unije; primjećuje da njihov učinak na države članice nije ujednačen; izražava zabrinutost zbog nejednakih učinaka na gospodarstvo EU-a, povlačenja gospodarskih i socijalnih posljedica te čak i daljnjeg povećanja socijalne nejednakosti koja je posebno prouzročena većim cijenama energije i hrane; naglašava da bi i inflacija mogla dovesti do negativne promjene očekivanih rezultata Mehanizma za oporavak i otpornost te procijenjenih troškova nacionalnih planova za oporavak i otpornost država članica; očekuje da odgovor EU-a na ovu novu krizu i dalje bude odlučan, ujedinjen i brz;
30. naglašava još jednom svoj poziv na daljnje sankcije koje uključuju potpuni i neposredni embargo na različiti uvoz energije iz Rusije te napuštanje povezane infrastrukture u skladu sa svojom Rezolucijom od 7. travnja 2022. te poziv na planiranje jamčenja sigurnosti opskrbe energijom u EU-u, što će među ostalim zahtijevati prilagodbu europske energetske politike, uzimajući pritom u obzir različite razine energetske ovisnosti država članica o uvezenim ruskim fosilnim gorivima;
31. izražava zabrinutost zbog toga što trenutačna situacija u Ukrajini stvara snažan učinak na cijene energije te naglašava potrebu za jačanjem energetske samostalnosti i sigurnosti, diversifikacijom izvora energije, uključujući izvorima energije u EU-u, te ubrzavanjem energetske tranzicije; naglašava ulogu Mehanizma za oporavak i otpornost u uvođenju inicijative REPowerEU te naglašava da bi se pozajmice dostupne u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost mogle iskoristiti kao dopuna inicijativi REPowerEU i za unaprjeđivanje ulaganja u energetske tranzicije, među ostalim razvojem čiste energije; očekuje stoga da Mehanizam za oporavak i otpornost znatno doprinese energetskej suverenosti EU-a kroz energetske učinkovitost, diversifikaciju i ulaganja u pravednu zelenu tranziciju;
32. pozdravlja, u tom pogledu, različite mjere u nacionalnim planovima za oporavak i otpornost koje su usmjerene na jačanje energetske tranzicije i energetske sigurnosti te

mjere kojima se jača strateška samostalnost, smanjuje ovisnost država članica o uvezenoj energiji iz fosilnih goriva te na jačanje diversifikacije izvora energije, energetske učinkovitosti i razvoja čistih energija; naglašava da bi u cilju jačanja sinergija i suradnje među državama članicama te izražavanja zajedničkih problema i prioriteta trebalo poticati prekogranične projekte, poboljšanje međusobne povezanosti europskih energetske mreža te potpunu sinkronizaciju električnih mreža u cijelom EU-u;

33. potiče države članice da službeno obavijeste Komisiju u slučaju da ne namjeravaju iskoristiti puni iznos svojih maksimalnih dodijeljenih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost; poziva Komisiju da, kada je to potrebno, iznese prijedlog za ciljanu izmjenu Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost kako bi se potaknulo optimalno korištenje resursa koji su dostupni u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, među ostalim preraspodjelom zajmova drugim državama članicama koje se suočavaju s dodatnim problemima zbog ruske invazije na Ukrajinu te omogućavanjem državama članicama da zatraže zajmove veće od 6,8 % njihovog bruto nacionalnog dohotka (BND), posebno radi ublažavanja gospodarskih, socijalnih i energetske posljedice ruske invazije na Ukrajinu za EU te sporednih učinaka mjera protiv Rusije i Bjelorusije;
34. priznaje potrebu za mjerama kojima se pomaže izbjeglicama iz Ukrajine, posebno u pogledu smještaja, socijalne skrbi i skrbi za djecu, obrazovanja, zdravstvene skrbi i stanovanja, čime se nastoji ublažiti njihova socioekonomska situacija; naglašava stoga da se u tom pogledu mora osigurati veća razina ulaganja;

Nacionalni planovi za oporavak i otpornost

35. pozdravlja činjenicu da su odobrena 24 nacionalna plana za oporavak i otpornost i primjećuje da do početka veljače 2022. jedna država članica još nije predložila svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost; nadalje, napominje da dva plana čekaju na procjenu Komisije; potiče zemlje koje čekaju na procjenu svojih nacionalnih planova za oporavak i otpornost da vode konstruktivne rasprave s Komisijom kako bi ti planovi postali spremni za odobrenje bez daljnje odgode; poziva Komisiju na ustrajnu primjenu Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost kako bi se pri procjeni preostalih planova osigurala usklađenost s 11 kriterija za procjenu utvrđenih Uredbom;
36. prima na znanje činjenicu da je Komisija u svojim procjenama zaključila da se svi odobreni nacionalni planovi za oporavak i otpornost odnose na svih šest stupova Mehanizma, da na zadovoljavajući način ispunjavaju sve kriterije procjene utvrđene u Uredbi o Mehanizmu te da predstavljaju uravnotežen paket reformi i ulaganja; smatra da su države članice mogle bolje uskladiti svoje nacionalne planove za oporavak i otpornost sa šest stupova Mehanizma i zahtjevima iz Uredbe o Mehanizmu;
37. podsjeća Komisiju da je usklađenost s vladavinom prava i člankom 2. UFEU-a preduvjet za pristup sredstvima te da se mehanizam za uvjetovanost u pogledu vladavine prava u potpunosti primjenjuje na Mehanizam za oporavak i otpornost; poziva Komisiju i Vijeće da se suzdrže od odobravanja nacrta nacionalnih planova za oporavak i otpornost Poljske i Mađarske sve dok postoji zabrinutost u pogledu poštovanja vladavine prava, neovisnosti pravosuđa te sprečavanja i otkrivanja prijevara, sukoba interesa i korupcije te borbe protiv njih u tim zemljama, te posebno očekuje da do 19.

listopada 2021. budu ispunjena tri uvjeta za isplatu sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost Poljskoj koje je navela predsjednica Komisije; podsjeća države članice da nepoštovanje odredbi Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost i naknadna kašnjenja u odobravanju nacionalnih planova za oporavak i otpornost ozbiljno utječu na sposobnost lokalnih i regionalnih vlasti da se na odgovarajući način suoče s utjecajem pandemije na njihove zajednice, poduzeća i građane te da mogu dovesti do dugoročnog pogoršanja lokalne i regionalne gospodarske situacije;

38. podsjeća da se nijedna mjera ne bi trebala financirati u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost ako je u suprotnosti s vrijednostima EU-a sadržanima u članku 2. Ugovora o Europskoj Uniji; potiče Komisiju da pomno prati rizike za financijske interese EU-a u provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost, kao i sva kršenja ili potencijalna kršenja načela vladavine prava te da u slučaju moguće štete za financijske interese EU-a uvede hitne mjere; stoga poziva Komisiju da u skladu s Uredbom o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava, bude posebno stroga s državama članicama u pogledu poštovanja zaštite financijskih interesa Unije, kako je utvrđeno u članku 22. te Uredbe;
39. osim toga, podsjeća da se poštovanje vladavine prava i dobro financijsko upravljanje sredstvima EU-a trebaju kontinuirano evaluirati tijekom cijelog trajanja Mehanizma za oporavak i otpornost te da se Komisija mora sudržati od dodjele sredstava i prema potrebi, zatražiti povrat sredstava ako ti uvjeti više nisu ispunjeni;
40. napominje da se u procjeni Komisije navodi da se svim odobrenim nacionalnim planovima za oporavak i otpornost predviđa ostvarivanje zelenog cilja od najmanje 37 % utvrđenog u Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost te da ukupni rashodi svih odobrenih planova u vezi s klimatskim promjenama iznose gotovo 220 milijardi EUR; ističe, međutim, da su u vanjskim revizijama potrošnje utvrđeni niži iznosi u pogledu zelene potrošnje; u tom pogledu ističe da bi ključne etape i ciljne vrijednosti povezane s klimatskim mjerama trebale biti definirane na način kojim bi se osiguralo da se provedenim mjerama pruža potpora klimatskim promjenama u mjeri u kojoj je to najavljeno; ističe da bi nacionalni planovi za oporavak i otpornost trebali doprinijeti zelenoj tranziciji, uključujući biološku raznolikost; primjećuje postojeću zabrinutost o tome doprinose li učinkovito sve relevantne mjere postizanju ciljeva;
41. podsjeća da nacionalni planovi za oporavak i otpornost moraju biti usklađeni s nacionalnim energetske i klimatskim planovima i njihovim ažuriranjima na temelju Uredbe (EU) 2018/1999¹⁸; poziva Komisiju da procijeni doprinos ulaganja namijenjenih za zelenu tranziciju u okviru nacionalnih planova za oporavak i otpornost postizanju novih klimatskih i energetske ciljeva do 2030. utvrđenih u odgovarajućim revidiranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima;
42. podsjeća da bi Mehanizam za oporavak i otpornost trebao doprinijeti uključivanju mjera u području bioraznolikosti u politike Unije; primjećuje da nekoliko nacionalnih planova za oporavak i otpornost doprinosi bioraznolikosti, ali ustraje na tome da su države članice mogle više iskoristiti Mehanizam za oporavak i otpornost za poboljšanje bioraznolikosti;
43. upozorava na rizik od manipulativnog zelenog marketinga u provedbi nacionalnih planova za otpornost i oporavak, posebno u pogledu nekih mjera za koje se tvrdi da

¹⁸ SL L 328, 21.12.2018, str. 1.

doprinosu zahtjevima zelene potrošnje, uključujući mjere za energetske učinkovitu obnovu zgrada;

44. napominje da se svim odobrenim nacionalnim planovima za oporavak i otpornost predviđa ostvarivanje digitalnog cilja od najmanje 20 % utvrđenog u Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost, dok su neke države članice izdvojile i više od polovine svojih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost za mjere koje potpadaju pod digitalni cilj te da ukupni rashodi svih odobrenih planova povezani s digitalizacijom iznose gotovo 29 % ili 130 milijardi EUR; pozdravlja snažnu usmjerenost nacionalnih planova za oporavak i otpornost na potporu MSP-ovima i digitalizaciju javnih usluga, uključujući zdravstveni sektor, te na digitalne vještine, digitalizaciju poslovanja, povezivost, digitalno istraživanje i razvoj te napredne tehnologije; napominje da su dvije trećine država članica u svoje planove za oporavak i otpornost uključile samoprocjenu sigurnosti za ulaganja u digitalne kapacitete i povezivost;
45. podsjeća Komisiju i države članice da se u skladu s Uredbom o Mehanizmu za oporavak i otpornost pri ulaganjima u digitalne tehnologije trebaju poštovati načela interoperabilnosti, energetske učinkovitosti i zaštite osobnih podataka, omogućiti sudjelovanje MSP-ova i start-up poduzeća te promicati primjenu rješenja otvorenog koda; naglašava da natječaji za digitalnu javnu nabavu moraju biti pažljivo osmišljeni, posebno kako bi se osigurao pristup MSP-ova relevantnim javnim ulaganjima;
46. primjećuje da nekoliko nacionalnih planova za oporavak i otpornost sadrži prijedloge za 5G povezivost; podsjeća da bi države članice trebale osigurati koherentnost i komplementarnost u uvođenju 5G povezivosti, mobilnog širokopojasnog pristupa i infrastrukture u svim područjima kako nitko ne bi bio zapostavljen;
47. naglašava da je važno da se u nacionalnim planovima za oporavak i otpornost gotovo 50 % ukupnih rashoda ili 203 milijarde EUR namijeni mjerama za dobro funkcioniranje jedinstvenog tržišta, poboljšanje poslovnog okruženja i promicanje privatnih ulaganja; ponavlja važnost privatnog sektora u uspješnoj provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost; potiče države članice da olakšaju javna ulaganja koja se odnose na projekte financirane sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost uklanjanjem svih nepotrebnih prepreka koje bi MSP-ove mogle spriječiti u ostvarivanju pristupa sredstvima Mehanizma za oporavak i otpornost te u tu svrhu poziva Komisiju da podnese detaljnu analizu pristupa privatnog sektora sredstvima Mehanizma za oporavak i otpornost; traži od država članica da provedu nacionalne planove za oporavak i otpornost u skladu s transparentnim rasporedom kako bi se privatnom sektoru omogućilo da planira svoje aktivnosti i projekte u skladu s relevantnim mjerama;
48. napominje da Komisija procjenjuje da socijalna davanja u okviru nacionalnih planova za oporavak i otpornost čine oko 20 % zatraženih bespovratnih sredstava i zajmova; primjećuje da su ti rashodi usmjereni na poticaje za zapošljavanje za određene skupine u nepovoljnom položaju, reforme zakonodavstva o zaštiti radnih mjesta i propise o ugovorima o radu; podsjeća na to da su socijalne posljedice pandemije brojne i da su neravnomjerno i nerazmjerno opteretile skupine društva s nižim prihodima kao i ranjive skupine te istodobno povećale potrebu za javnim uslugama; žali zbog toga što su mjere u području socijalnih ulaganja prilično ograničene na socijalnu infrastrukturu i što samo neki nacionalni planovi za oporavak i otpornost sadržavaju mjere za razvoj

odgovarajućih usluga skrbi i privremene mjere potpore;

49. podržava cilj Komisije da se s pomoću Mehanizma izgradi otpornije i uključivije tržište rada te primjećuje da bi se relevantnim mjerama trebalo promicati visokokvalitetno zapošljavanje;
50. ističe da se svi dosad odobreni nacionalni planovi za oporavak i otpornost bave socijalnim izazovima i izazovima povezanim sa zapošljavanjem, među ostalim kroz mjere za unaprjeđenje sudjelovanja na tržištu rada, promicanje usavršavanja i prekvalifikacije, modernizaciju institucija i usluga na tržištu rada kao i sustava socijalne i zdravstvene zaštite; izražava žaljenje zbog toga što neke države članice zaostaju u jačanju socijalne dimenzije svojih planova;
51. naglašava važnost reformi i ulaganja u zdravstvenu, gospodarsku, socijalnu i institucijsku otpornost kako bi se povećala pripravnost za krizu i kapaciteti za odgovor na krizu, za koje je namijenjeno više od 17 % ukupnih dodijeljenih sredstava iz nacionalnih planova za oporavak i otpornost, odnosno 76 milijardi EUR; ističe da prema Komisiji u okviru tog stupa Mehanizma za oporavak i otpornost države članice moraju provesti 789 mjera povezanih s 1 900 ključnih etapa i ciljnih vrijednosti; naglašava da je bolest COVID-19 pokazala važnost jačanja otpornosti javnih institucija na šokove;
52. napominje da se odobrenim nacionalnim planovima za oporavak i otpornost predviđaju rashodi za mjere povezane sa zdravstvenom skrbi u iznosu od 37 milijardi EUR, što odgovara 8 % ukupnih rashoda nacionalnih planova za oporavak i otpornost; primjećuje da je najveći doprinos namijenjen za obnovu i proširenje bolničke infrastrukture, nakon čega slijede jačanje primarne skrbi i prevencije te digitalna tranzicija u području zdravstvene i dugotrajne skrbi; očekuje da će te mjere povezane sa zdravstvenom skrbi doprinijeti povećanju kapaciteta i otpornosti zdravstvenih sustava i njihove pripravnosti za buduće krize; izražava zabrinutost zbog toga što brojne države članice nisu obuhvatile mjere dostatne da skrb o mentalnom zdravlju postane dostupna i cjenovno pristupačna svim dobnim skupinama te ističe da bi mentalno zdravlje trebalo biti sastavni dio socioekonomskog oporavka EU-a od pandemije i prioritet zdravlja na radu; izražava zabrinutost zbog toga što neke države članice nisu uključile dostatne mjere za reagiranje na dugotrajne izazove u području javnog zdravstva;
53. primjećuje da modernizacija javne uprave ima važno mjesto u mnogim nacionalnim planovima za oporavak i otpornost, tako se očekuje da će ulaganja u poboljšanje javne uprave iznositi otprilike 1,8 milijardi EUR; naglašava da bi nacionalni planovi za oporavak i otpornost mogli doprinijeti povećanju kapaciteta javnih uprava za učinkovito upravljanje europskim fondovima na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini; ističe da koristi reformi nadilaze s njima povezane troškove, što bi se trebalo konkretno i na pozitivan način odraziti na građane;
54. napominje da se odobrenim nacionalnim planovima za oporavak i otpornost predviđaju rashodi namijenjeni djeci i mladima, uključujući rani i predškolski odgoj i obrazovanje te nezaposlenost mladih i vještine, u iznosu od 49 milijardi EUR, što odgovara otprilike 11,5 % ukupnih rashoda nacionalnih planova za oporavak i otpornost; konstatira da taj iznos predstavlja prvi korak u osiguravanju provedbe koordiniranih mjera namijenjenih sljedećoj generaciji u svih 27 država članica; zabrinut je zbog toga što mnogi nacionalni planovi za oporavak i otpornost ne odražavaju na odgovarajući način ambicije

postavljene u okviru europskog jamstva za djecu i što samo djelomično odražavaju ambicije ojačane garancije za mlade; izražava žaljenje zbog činjenice što su dvije države članice odlučile da u svoje planove neće uključiti mjere namijenjene djeci i mladima, već su umjesto toga prednost dale predstavljanju mjera kojima se potiču vještine i digitalne vještine za sve građane;

55. primjećuje da gotovo svi odobreni nacionalni planovi za oporavak i otpornost sadržavaju ulaganja u digitalno obrazovanje, što u ukupnim rashodima za obrazovanje predstavlja udio od otprilike 30 %; pozdravlja usredotočenost na modernizaciju obrazovne infrastrukture i opreme u državama članicama;
56. napominje da su države članice dosad predložile ukupno 228 mjera usmjerenih na pružanje potpore djeci i mladima; primjećuje da je 74 % mjera usmjereno na opće, strukovno i visoko obrazovanje te kapacitete za osposobljavanje, kao i dostupnost, cjenovnu pristupačnost, kvalitetu i uključivost, među ostalim digitalizacije i infrastrukture; nadalje, napominje da se 14 % mjera odnosi na rani i predškolski odgoj i obrazovanje, rano napuštanje školovanja i siromaštvo djece; primjećuje da je 12 % mjera usmjereno na rješavanje problema nezaposlenosti mladih otvaranjem radnih mjesta, zapošljavanjem, poticajima za prelazak na drugo radno mjesto i potporom samozapošljavanju; ističe da je Parlament zatražio od država članica da najmanje 2 % proračuna svakog nacionalnog plana za oporavak i otpornost namijene kulturi, a 10 % obrazovanju; primjećuje da je 16 država članica u svoje nacionalne planove za oporavak i otpornost uključilo mjere koje se odnose na kulturu; vjeruje da su države članice mogle bolje iskoristiti Mehanizam za oporavak i otpornost za potporu tim sektorima;
57. poziva Komisiju da nastavi pratiti provedbu šest stupova i osiguravati da detaljni podaci budu dostupni u tablici pokazatelja za oporavak i otpornost; traži od Komisije da omogući više regionalnih metoda praćenja provedbe uz pomoć tablice pokazatelja i pozdravlja inicijative za praćenje na razini EU-a i na nacionalnoj razini kojima se poboljšava praćenje provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost; sa zadovoljstvom primjećuje da nekoliko država članica pruža podatke na regionalnoj razini i poziva druge države članice da učine isto;
58. ističe da se Mehanizam za oporavak i otpornost ne smije upotrebljavati kao zamjena za stalne nacionalne proračunske rashode, osim ako je to propisno opravdano; napominje da je Komisija odobrila nacionalne planove za oporavak i otpornost samo za pokrivanje početnih troškova uspostave i pokretanja reformi; podsjeća države članice da se Mehanizam za oporavak i otpornost mora provoditi na način kojim se ne dovodi u pitanje njihova odgovornost za upravljanje javnim financijama; poziva Komisiju da podnese detaljne podatke o procjeni usklađenosti s ovim horizontalnim načelom i sva pripadajuća obrazloženja;
59. ističe da je Komisija za svaku mjeru ocijenila poštuje li načelo nenanošenja bitne štete u skladu sa svojim tehničkim smjernicama; naglašava da se primjenom kriterija nenanošenja bitne štete, kako je razvijen u smjernicama Komisije, moraju spriječiti mjere štetne za okoliš; poziva Komisiju da objavi podnesene procjene primjene načela nenanošenja bitne štete te naglašava da bi Komisija trebala pažljivo preispitati i pratiti potpuno poštovanje ovog načela tijekom faze provedbe; napominje da su neke države članice morale poboljšati određene mjere kako bi ih uskladile s tim načelom; konstatira da je poštovanje načela nadalje dovelo do početnih nedosljednosti između zahtjeva

Komisije i zahtjevâ Europske investicijske banke i Europskog investicijskog fonda za zemlje koje su za svoje omotnice programa InvestEU izdvojile sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost, a time i do kašnjenja u postupku provedbe;

60. uviđa da velika većina nacionalnih planova za oporavak i otpornost obuhvaća poseban odjeljak u kojem se objašnjava kako se planom rješavaju rodna pitanja i izazovi; konstatira da nacionalni planovi za oporavak i otpornost sadržavaju mjere usmjerene na sudjelovanje žena na tržištu rada i smanjenje razlike u plaćama žena i muškaraca, ali izražava razočaranje zbog toga što ne uključuju posebno obrazloženje o tome kako se planom rješavaju rodni problemi i izazovi; naglašava da su visokokvalitetne javne usluge skrbi važne da bi se ublažili teret neplaćenog pružanja skrbi, koji u najvećoj mjeri danas snose žene, i negativne posljedice na BDP; traži od Komisije da provede studiju kako bi se provjerilo u kojoj mjeri Mehanizam za oporavak i otpornost doprinosi otvaranju radnih mjesta u sektorima u kojima prevladava jedan spol te doprinose li dovoljno popratne mjere većoj prisutnosti manje zastupljenog spola u tim sektorima;
61. konstatira da dvadeset država članica u svojim nacionalnim planovima za oporavak i otpornost predviđa prekogranične projekte većinom usmjerene na infrastrukturu, kao što su željezničke ili elektroenergetske veze, vodik, kvantna tehnologija, 5G povezivost, kapaciteti u oblaku i inovacijski centri; izražava žaljenje zbog toga što nacionalni planovi za oporavak i otpornost ne sadrže više prekograničnih projekata kako bi se povećali učinci prelijevanja i doprinijelo dodanoj vrijednosti EU-a; primjećuje da dvadeset država članica u svojim nacionalnim planovima za oporavak i otpornost predviđa prekogranične projekte, kao što su važni projekti od zajedničkog europskog interesa, koji su uglavnom usmjereni na infrastrukturu; poziva države članice da po potrebi pojasne ulogu relevantnih dionika u uvođenju i provedbi višedržavnih projekata; smatra da su u nacionalne planove za oporavak i otpornost trebale biti uključene dodatne prekogranične mjere kako bi se povećao njihov učinak prelijevanja i povećala dodana vrijednost EU-a;
62. u prvom redu konstatira važnost prekograničnih projekata povezanih s prijenosom energije među državama članicama; vjeruje da bi u trenutačnoj situaciji nacionalni planovi za oporavak i otpornost imali više koristi od daljnjih prekograničnih projekata, posebno u području energije; naglašava da su ta ulaganja ključna za postizanje energetske suverenosti i zelene tranzicije; ističe da trenutačno stanje pokazuje važnost diversifikacije izvora energije EU-a i pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta za električnu energiju između država članica; poziva na poboljšanje međupovezanosti europskih energetske mreža te na potpunu sinkronizaciju električnih mreža u cijelom EU-u; naglašava, nadalje, važnost jačih napora u poboljšanju energetske učinkovitosti u cilju ograničavanja očekivanog rasta potražnje za električnom energijom;
63. primjećuje da je jedna država članica predložila prijenos strukturnih fondova u svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost, da samo dvije države članice planiraju svoje omotnice programa InvestEU namiriti sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost te da samo tri države članice namjeravaju uključiti troškove tehničke potpore u svoje nacionalne planove za oporavak i otpornost; izražava žaljenje zbog toga što nije iskorišten puni potencijal odredbe o prijenosu sredstava Mehanizma za oporavak i otpornost u nacionalne odjeljke programa InvestEU; podsjeća da su sinergije među različitim fondovima EU-a od presudne važnosti za odgovarajući oporavak i konsolidiranu otpornost Unije te podsjeća države članice da se primjenom odredbe

doprinosi jačanju sinergija;

64. podsjeća da u skladu s Uredbom o Mehanizmu za oporavak i otpornost planovi za oporavak i otpornost moraju biti usklađeni i s informacijama koje su države članice uključile u svoje sporazume o partnerstvu i operativne programe u okviru fondova Unije; ponavlja da ta odredba nije važna samo da bi se izbjeglo dvostruko financiranje ili preklapanje ciljeva već i kako bi se osigurao koordinirani pristup i maksimalno povećale koristi od financiranja EU-a; traži da Komisija provede analizu načina na koji se osigurava ta koordinacija; prima na znanje da je donošenje nacionalnih planova za oporavak i otpornost u nekim slučajevima dovelo do kašnjenja u usvajanju sporazuma o partnerstvu te izražava zabrinutost zbog posljedica tih kašnjenja; poziva Komisiju i države članice da izbjegnu daljnja kašnjenja u izradi i donošenju sporazuma o partnerstvu i poziva da se brzo odgovori na problem tih kašnjenja;
65. ističe da su sinergije i koherentnost između Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih programa financiranja Unije ključne da bi se zajamčio istinski oporavak te konsolidirana otpornost Unije; poziva Komisiju i države članice da potiču sinergije između nacionalnih planova za otpornost i oporavak i drugih programa financiranja Unije, posebno partnerskih sporazuma; postavlja pitanje kako je Komisija potaknula države članice da podupru sinergije s nacionalnim planovima za oporavak i otpornost drugih država članica;
66. podsjeća države članice da se očekuje da će se nacionalnim planovima za oporavak i otpornost doprinijeti učinkovitim suočavanju sa svim izazovima ili velikom dijelom njih koji su utvrđeni u relevantnim preporukama za pojedine zemlje, uključujući njihove fiskalne aspekte i preporuke dane na temelju članka 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011¹⁹, prema potrebi, te upućene dotičnoj državi članici, ili pak izazovima utvrđenima u drugim relevantnim dokumentima koje je Komisija službeno donijela u kontekstu europskog semestra; prima na znanje ocjenu Komisije da se svim nacionalnim planovima za oporavak i otpornost odgovara barem na velik dio izazova utvrđenih u relevantnim preporukama europskog semestra, ali ne i na sve izazove;
67. prepoznaje pozitivan učinak potrebnih poreznih reformi u državama članicama koje su uključene u neke nacionalne planove i žali zbog toga što nijedna od država članica na koje se odnose preporuke za pojedine zemlje u pogledu agresivnog poreznog planiranja, izbjegavanja plaćanja poreza, utaje poreza i pranja novca nije riješila te izazove u svojem nacionalnom planu za oporavak i otpornost;
68. poziva Komisiju da na odgovarajući način ocijeni ostvarivanje svih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, uključujući one povezane s preporukama za pojedine zemlje i u nacionalnim planovima za oporavak i otpornost u fazi isplate Mehanizma, te da proporcionalno smanji plaćanja, ovisno o važnosti dotičnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, ako one nisu ostvarene u dovoljnoj mjeri, uključujući nenazadovanje u prethodno ostvarenim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima; nadalje, poziva Komisiju da po potrebi iskoristi odredbe Uredbe, omogućujući povrat bespovratnih sredstava ili traženje prijevremene otplate zajmova u slučaju da države članice prekrše obveze u okviru sporazuma o financiranju;
69. konstatira da je Komisija sve države članice ocijenila ocjenom A u pogledu svih

¹⁹ SL L 306, 23.11.2011, str. 25.

kriterija predviđenih Uredbom o Mehanizmu; podsjeća da su prema procjeni Komisije sve države članice dobile ocjenu B za kriterije na temelju kojih se ocjenjuje jesu li procijenjeni ukupni troškovi nacionalnih planova za oporavak i otpornost razumni; poziva Komisiju da zajamči da su troškovi vjerodostojni i da se provodi njihova odgovarajuća analiza kako bi se suzbile prijevare i korupcija; potiče Komisiju da temeljito ocijeni zadovoljavajuće ostvarenje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti prije prihvaćanja zahtjeva za plaćanje te da zajamči da nije došlo do poništavanja napretka u prethodno ostvarenim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima;

Mehanizmi transparentnosti, praćenja i kontrole

70. ističe važnost transparentnosti i dobrog proceduralnog upravljanja u postupcima i praksama javne nabave; u tom pogledu poziva države članice da osiguraju jednakost i pravednost te posebno pristup u postupku javne nabave svima, uključujući mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća;
71. potiče države članice da pravovremeno pokrenu postupak javne nabave za provedbu mjera kako bi se osiguralo njihovo dovršenje u skladu s kalendarom ključnih etapa i ciljeva;
72. naglašava da je transparentnost presudna za čvrst sustav praćenja nacionalnih planova za oporavak i otpornost kojim bi se omogućio smislen angažman javnosti; izražava žaljenje što je Vijeće odbilo izradu internetske platforme, kojoj bi potporu pružili Parlament i Komisija, na kojoj bi se objavljivali krajnji korisnici; primjećuje da je zbog prirode korištenih instrumenata kontrola usmjerena na postizanje rezultata i ishoda, a ne na provjeru troškova; konstatira da se tim pristupom može pojednostavniti provedba i doprinijeti postizanju željenog ishoda; upozorava da bi taj pristup, bez odgovarajućeg praćenja, mogao otežati otkrivanje zlouporabe sredstava EU-a; potiče ipak Komisiju da poduzme odgovarajuće mjere kako bi se osiguralo rano otkrivanje zlouporabe sredstava EU-a; poziva Komisiju da pomno prati svaku moguću pojavu dvostrukog financiranja i da, ako se takvi slučajevi potvrde, bez odgode zatraži povrat sredstava;
73. poziva Komisiju da obavijesti tijela nadležna za proračun o upotrebi IT-sustava koje uspostavlja Komisija za države članice radi izvješćivanja o relevantnim informacijama o provedbi nacionalnih planova za oporavak i otpornost;
74. potiče države članice na to da prikupljaju i bilježe podatke o krajnjim primateljima i korisnicima sredstava Unije u elektroničkom standardiziranom i interoperabilnom formatu te da koriste jedinstveni alat za rudarenje podataka i utvrđivanje razine rizika koji će Komisija staviti na raspolaganje; potiče Komisiju da ustraje na upotrebi integriranog i interoperabilnog sustava praćenja koji uključuje jedinstveni alat za rudarenje podataka i utvrđivanje razine rizika (ARACHNE) za sve rashode u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost te da osigura da ARACHNE bude interoperabilan sa svim relevantnim softverima i setovima podataka kako bi administrativno opterećenje bilo što je manje moguće; nadalje, ponovno ističe važnost digitalizacije cjelokupnog procesa izvješćivanja, praćenja i revizije;
75. podsjeća na to da bi države članice trebale prikupljati podatke o stvarnom vlasniku/stvarnim vlasnicima primatelja sredstava i korisnicima programa i osigurati pristup tim podacima te ponovno ističe važnost osiguravanja transparentnosti krajnjih korisnika bez stvaranja dodatnog opterećenja u pogledu izvješćivanja; poziva Komisiju

- i države članice da povremeno objavljuju ažurirane podatke o krajnjim korisnicima i prenesenim sredstvima radi povjerenja javnosti i transparentnosti; poziva Komisiju da uspostavi integrirani i interoperabilni sustav jednostavan za upotrebu koji bi sadržavao informacije o svim projektima koje sufinancira EU, kao i o njegovim korisnicima i stvarnim vlasnicima, ugovarateljima i podugovarateljima te koji bi mogao objediniti sve iznose koje je primio isti korisnik ili stvarni vlasnik;
76. podsjeća Komisiju da joj pri evaluaciji nacionalnih planova za oporavak i otpornost i zahtjeva za plaćanje mogu pomagati stručnjaci te je poziva da tu odredbu po potrebi u potpunosti iskoristi, posebno ako joj nedostaje interne sposobnosti za temeljito ispitivanje planova ili ostvarivanja ključnih etapa i ciljeva; izražava sumnje u pogledu dostatnih kapaciteta Vijeća za pravilnu analizu nacionalnih planova za oporavak i otpornost ili zahtjeva za plaćanje te poziva da se osigura njihova odgovarajuća procjena;
77. potiče Komisiju da osigura da se evaluacija ključnih etapa i ciljeva koje su države članice ostvarile u okviru svojih nacionalnih planova za oporavak i otpornost temelji na sveobuhvatnoj i transparentnoj procjeni ključnih etapa i ciljeva u svim njihovim dimenzijama, a posebno njihovoj kvaliteti;
78. podsjeća da su države članice obvezne uspostaviti pouzdane sustave kontrole i revizije kako bi se zajamčila zaštita financijskih interesa Unije, da bi se spriječile prijevare, suzbila korupcija i sukobi interesa i osigurala transparentnost te da je Komisija odgovorna za osiguravanje uspostave i potpunog funkcioniranja tih sustava prije odobravanja prvih plaćanja; podsjeća da se sredstva isplaćuju nakon ispunjenja ključnih etapa i ciljeva;
79. napominje da se Komisija u velikoj mjeri oslanja na države članice kad je riječ o temeljitoj reviziji nacionalnih planova za oporavak i otpornost; potiče Komisiju da osigura učinkovito praćenje, reviziju i potpunu provedbu tih zahtjeva te da prati stalnu usklađenost sa svim takvim mjerama koje se odnose na cijeli životni ciklus Mehanizma za oporavak i otpornost; poziva Komisiju da osigura snažan mehanizam za redovitu reviziju sustava kontrole država članica;
80. ponavlja važnu ulogu Europskog revizorskog suda, Ureda europskog javnog tužitelja, Europskog ureda za borbu protiv prijevara, Agencije Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol) te Agencije Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu i drugih relevantnih tijela i agencija EU-a u pružanju potpore državama članicama i Komisiji u zaštiti financijskih interesa Unije tijekom provedbe instrumenta Next Generation EU te poziva te institucije i tijela da u potpunosti iskoriste svoje ovlasti u okviru Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost i drugog relevantnog zakonodavstva u cilju sprječavanja, otkrivanja, ispravljanja i istraživanja prijevare, korupcije i sukoba interesa radi detaljne analize rashoda u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost; podsjeća da bi tijela i agencije EU-a trebala raspolagati odgovarajućim resursima za ispunjavanje svojih zadaća; poziva Komisiju da surađuje s tim institucijama i tijelima te da osigura uspostavu odgovarajućih kapaciteta kontrole i da im države članice omoguće puni pristup svim relevantnim informacijama radi izvršavanja svojih ovlasti;
81. pozdravlja ulogu Foruma o kaznenom progonu u okviru instrumenta Next Generation EU i operaciju Sentinel, koji će na kooperativan način pomoći u sprečavanju i

suzbijanju prijetnji sredstvima instrumenta Next Generation EU i općenito financijskoj dobrobiti Unije te u mapiranju ranjivosti u nacionalnim sustavima dodjele;

82. ponavlja da je važno da Komisija, zajedno s državama članicama, kontinuirano prati rashode Mehanizma za oporavak i otpornost te podataka o provedbi i upravljanju, među ostalim ex post, pri čemu treba osigurati potpunu transparentnost u cilju analize rezultata Mehanizma za oporavak i otpornost te utvrđivanja i uklanjanja svih nedostataka u tom pogledu;
83. podsjeća da u okviru postupka davanja razrješnice Komisiji, u skladu s člankom 319. UFEU-a, Mehanizam za oporavak i otpornost podliježe izvješćivanju u okviru integriranog financijskog izvješćivanja i izvješćivanja o odgovornosti iz članka 247. Financijske uredbe te, posebice, zasebno u okviru godišnjeg izvješća o upravljanju proračunom i o njegovu izvršenju;

Upravljanje, transparentnost i vidljivost provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost

84. potvrđuje ulogu Parlamenta u nadzoru nad provedbom Mehanizma za oporavak i otpornost, konkretno u vidu pet plenarnih rasprava održanih 2021., dvije usvojene rezolucije, četiri dijaloga o oporavku i otpornosti održanih s Komisijom 2021., 20 sastanaka posebne radne skupine za nadzor nad Mehanizmom za oporavak i otpornost, parlamentarnih pitanja te redovitog protoka informacija i ad hoc zahtjeva Komisije za informacije; podsjeća na to da se člankom 25. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost zahtijeva da Komisija Parlamentu i Vijeću istodobno i pod jednakim uvjetima dostavlja relevantne dokumente i informacije; primjećuje spori početak pravilnog protoka dokumenta i poteškoće s kojima se Parlament suočava u pogledu pristupa informacijama koje dobiva od Komisije i koje prosljeđuje državama članicama; pozdravlja činjenicu što su uspostavljeni bolji komunikacijski postupci te poziva na održavanje ovakvog protoka informacija;
85. poziva Komisiju da slijedi otvoren, transparentan i konstruktivan pristup tijekom dijaloga o oporavku i otpornosti te da poštuje odredbu članka 26. stavka 1. u pogledu redovite interakcije s Parlamentom; podsjeća da bi međuinstitucijska suradnja uspostavljena Mehanizmom za oporavak i otpornost trebala postati minimalni standard u svim programima financiranja;
86. poziva nacionalne parlamente i relevantne dionike da u skladu s nacionalnim pravnim okvirima prate primjer Parlamenta i provjeravaju provedbu svojih nacionalnih planova za oporavak i otpornost na otvoren, transparentan i demokratski način;
87. žali zbog toga što u svim državama članicama lokalne i regionalne vlasti, organizacije civilnog društva, socijalni partneri, akademska zajednica ili drugi relevantni dionici nisu bili dovoljno uključeni u izradu i provedbu nacionalnih planova za oporavak i otpornost u skladu s nacionalnim pravnim okvirom te poziva na njihovo sudjelovanje koje se temelji na jasnim i transparentnim načelima pri provedbi tih planova u najvećoj mogućoj mjeri u skladu s nacionalnim zakonodavstvom;
88. podsjeća da su lokalne i regionalne vlasti, organizacije civilnog društva, socijalni partneri i drugi relevantni dionici predvodnici u provedbi nacionalnih planova za oporavak i otpornost na lokalnoj razini te podsjeća Komisiju i države članice da su odgovarajuća uključenost i koordinacija s lokalnim i regionalnim vlastima,

organizacijama civilnog društva, socijalnim partnerima i drugim relevantnim dionicima pri provedbi i praćenju planova presudni za uspjeh oporavka u Uniji i ključni za djelotvornost i širu odgovornost nacionalnih planova za oporavak i otpornost; poziva Komisiju da istraži načine za uspostavljanje dijaloga na razini EU-a s predstavnicima relevantnih dionika u Mehanizmu za oporavak i otpornost;

89. poziva države članice da osiguraju jasnu raspodjelu odgovornosti i odgovarajuće sustave upravljanja sredstvima Mehanizma za oporavak i otpornost, uzimajući u obzir posebne potrebe građana na regionalnoj i lokalnoj razini, pri čemu će poštovati načela nediskriminacije i jednakog postupanja; podsjeća da provedba mjera nacionalnih planova za oporavak i otpornost mora poštovati sve relevantne zakone u skladu s nacionalnim pravnim okvirima;
90. očekuje da će izvješće o preispitivanju provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost koje je pripremila Komisija pružiti opsežne podatke i analizu doprinosa nacionalnih planova za oporavak i otpornost provedbi europskog stupa socijalnih prava, uključujući učinak nacionalnih planova za oporavak i otpornost na rodnu ravnopravnost i njihov učinkovit doprinos rodnoj ravnopravnosti, kao i njihovu potporu MSP-ovima i strateškoj autonomiji;
91. poziva Komisiju da procijeni je li vjerojatno da će se zakonski utvrđeni ciljevi potrošnje – 37 % zelene potrošnje i 20 % digitalne potrošnje ostvariti po planu tijekom faze provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost te da, prema potrebi, pozove države članice da, uz potporu Komisije kada je to potrebno, poduzmu potrebne mjere kako bi se ostvarili ti ciljevi kada se predviđa da ne bi mogli biti ispunjeni;
92. očekuje da izvješće Komisije o preispitivanju provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost sadrži informacije o zaprekama, kada je to primjereno, koje sprječavaju odgovarajuću provedbu nacionalnih planova za oporavak i otpornost;
93. pozdravlja činjenicu da je u prosincu 2021. uspostavljena tablica pokazatelja za oporavak i otpornost, zahvaljujući kojoj se svim građanima omogućuje praćenje provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost; primjećuje da, u skladu s delegiranim aktom o zajedničkim pokazateljima, države članice moraju izvješćivati o nekoliko pokazatelja, među ostalim o provedbi europskog stupa socijalnih prava i MSP-ovima kojima se pruža potpora; poziva Komisiju da poboljša sposobnosti tablice pokazatelja kako bi se osigurao visok stupanj vidljivosti Mehanizma za oporavak i otpornost i odgovornosti za njega; pozdravlja činjenicu da tablica pokazatelja sadrži podatke razvrstane po spolu za pokazatelje izražene brojem zaposlenika;
94. potiče Komisiju da provede odredbu prema kojoj bi države članice trebale pružiti podatke potrebne za izvješćivanje o napretku u pogledu šest stupova Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost, čime bi se svakom građaninu omogućilo praćenje provedbe Mehanizma; međutim, žali zbog toga što države članice nisu sklone pružanju detaljnijih podataka koji bi se uvrstili u tablicu pokazatelja za oporavak i otpornost; konstatira da bi detaljniji podaci građanima omogućili da svoje vlade lakše pozivaju na odgovornost;
95. ističe da je jedan od ciljeva Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost doprinijeti postizanju socijalnih ciljeva EU-a te naglašava važnost uspostavljanja metodologija za prikazivanje napretka u njegovoj provedbi i načina na koji doprinosi europskom stupu

socijalnih prava; izražava zabrinutost zbog toga što Delegirani akt o socijalnim izdacima i pregledu pokazatelja otpornosti neće biti dovoljan za praćenje i izvješćivanje o socijalnoj i rodnoj dimenziji te učincima Mehanizma za oporavak i otpornost; poziva Komisiju da bolje prikaže praćenje provedbe 20 načela europskog stupa socijalnih prava kroz komplementarne socijalne i rodne pokazatelje uključene u tematsku analizu tablice pokazatelja;

96. poziva Komisiju da iznese dodatne pokazatelje uključene u tematsku analizu tablice pokazatelja radi praćenja uspješnosti država članica u području bioraznolikosti, kohezije i konkurentnosti;
97. podsjeća da u skladu s Uredbom o Mehanizmu za oporavak i otpornost Komisija mora provoditi informacijske i komunikacijske aktivnosti koje se odnose na Mehanizam; potiče Komisiju da preko svojih predstavništava u državama članicama i u suradnji s uredima za vezu Europskog parlamenta u državama članicama pokrene događanja u državama članicama kojima se promiče tablica pokazatelja i predstavljaju razne analize koje je provela Komisija, uključujući analizu šest stupova; potiče Komisiju da objavi detaljnu analizu pozitivnih učinaka Mehanizma za oporavak i otpornost isticanjem dobrih praksi u provedbi nacionalnih planova za oporavak i otpornost te preporuka za prevladavanje prepreka pri provedbi i poboljšanje učinkovite upotrebe sredstava;
98. ističe da se nacionalne javne uprave suočavaju sa znatnim izazovom u pogledu apsorpcije svih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost u tako kratkom vremenskom razdoblju; potiče Komisiju da aktivno podrži države članice u apsorpciji tih sredstava kako bi se sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost uspješno isplaćivala diljem Unije;
99. i dalje ustraje i namjerava u potpunosti iskoristiti niz mogućnosti koje nudi Uredba o Mehanizmu za oporavak i otpornost, a odnose se na procjenu, nadzor i promicanje Mehanizma, među ostalim s pomoću događanja i aktivnosti, uključujući ona na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini;
100. pozdravlja inicijativu Europskog ombudsmana za pripremu „Načela dobre prakse za upravljanje transparentnošću pri korištenju sredstava za oporavak”;
101. napominje da se u nacionalnim planovima za oporavak i otpornost država članica izvješćuje o njihovim komunikacijskim strategijama; međutim, žali zbog činjenice što se očekuje da će takve komunikacijske kampanje bez jasnog standarda biti vrlo različite, čime će se ograničiti vidljivost Mehanizma i financiranja EU-a općenito; pozdravlja činjenicu da je većina država članica slijedila preporuke Komisije o izradi posebnih internetskih stranica na kojima se prikazuju informacije povezane s Mehanizmom za oporavak i otpornost, ali izražava žaljenje zbog činjenice da postoje velike razlike u detaljnosti informacija objavljenih na njima;
102. poziva na daljnje usklađivanje informacija dostupnih građanima o nacionalnoj provedbi i nacionalnim komunikacijskim strategijama povezanim s Mehanizmom za oporavak i otpornost radi poticanja transparentnosti i odgovornosti, čime se jača odgovornost za provedbu; poziva Komisiju da preporuči usklađen pristup i standard za prikazivanje informacija o provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost na nacionalnoj i regionalnoj razini te da od država članica traži da se pridržavaju tog standarda ili da objasne odstupanja;

Dosadašnje pouke izvučene iz Mehanizma za oporavak i otpornost

103. ponavlja važnost uspješne provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost u državama članicama kako bi se osigurao dugoročni učinak na gospodarstvo i društvo EU-a; ističe da će preispitivanje okvira gospodarskog upravljanja EU-a biti prilika za izvlačenje pouka iz uspjeha, ali i iz nedostataka Mehanizma za oporavak i otpornost; potiče Komisiju da istraži i iznese različite scenarije o tome kako bi iskustva stečena u osmišljavanju i provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost mogla potaknuti preispitivanje okvira makroekonomskog upravljanja EU-a, posebno u pogledu postizanja veće transparentnosti, demokracije, uključenja, koordinacije i nadzora;
104. naglašava da je Mehanizam za oporavak i otpornost pokazao važnost snažnog uključenja Europskog parlamenta, zajedno s Vijećem, u utvrđivanje zajedničkih prioriteta EU-a, odgovora na nove probleme i osmišljavanje temeljnih političkih smjernica i mehanizama za upravljanje, kao i u nadzor provedbe za snažnu europsku odgovornost; ponavlja da bi Parlament trebao biti ravnopravan s Vijećem u nadzoru provedbe Mehanizma te poziva Komisiju da osigura da se u budućim inicijativama EU-a jednako postupi prema obje institucije; naglašava važnost delegiranih akata u jačanju demokratske odgovornosti i legitimnosti procesa;
105. ocjenjuje pozitivnim što je potpora EU-a pružena reformama i ulaganjima u obliku paketā zajedno s poticajima imala ključnu ulogu u jačanju nacionalne odgovornosti Mehanizma za oporavak i otpornost i europskog semestra na temelju zajedničkih prioriteta EU-a; nadalje, naglašava da su konstruktivni socijalni i teritorijalni dijalozi s visokom razinom uključenja lokalnih i regionalnih vlasti, socijalnih partnera i organizacija civilnog društva, u okviru nacionalnog pravnog okvira, ključni za nacionalnu odgovornost, uspješnu provedbu i demokratsku odgovornost te da bi ih trebalo ojačati i temeljitije primjenjivati te bi mogli poticati buduće inicijative i mehanizme u EU-u i njegovim državama članicama;
106. prepoznaje na temelju dobrog primjera Mehanizma za oporavak i otpornost kao dijela inicijative Next Generation EU snažnu dodanu vrijednost zajedničkog, modernog i učinkovitog odgovora EU-a koji se brzo može mobilizirati i suočiti se s krizama i novim izazovima;
107. poziva Komisiju da u potpunosti uzme u obzir stajališta Parlamenta u predstojećem izvješću o preispitivanju provedbe Mehanizma, koje će Komisija predstaviti Parlamentu i Vijeću do 31. srpnja 2022.; poziva Komisiju da pri sastavljanju navedenog izvješća također uzme u obzir doprinos svih relevantnih dionika;
 - o
 - o o
108. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji, Europskom revizorskom sudu, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru, Odboru regija te vladama i parlamentima država članica.

29.4.2022

MIŠLJENJE ODBORA ZA ZAPOŠLJAVANJE I SOCIJALNA PITANJA

upućeno Odboru za proračune i Odboru za ekonomsku i monetarnu politiku
o izvješću o provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost
(2021/2251(INI))

Izvjestitelj za mišljenje (*): Dragoş Pişlaru

(*) Pridruženi odbor – članak 57. Poslovnika

PRIJEDLOZI

Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja poziva Odbor za proračune i Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku da kao nadležni odbori u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrste sljedeće prijedloge:

- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (RRF)²⁰,
 - uzimajući u obzir Delegiranu uredbu Komisije (EU) 2021/2106 od 28. rujna 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost utvrđivanjem zajedničkih pokazatelja i detaljnih elemenata tablice pokazatelja za oporavak i otpornost²¹,
 - uzimajući u obzir tablicu pokazatelja za oporavak i otpornost,
 - uzimajući u obzir Delegiranu uredbu Komisije (EU) 2021/2105 od 28. rujna 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost definiranjem metodologije za izvješćivanje o socijalnim izdacima²²,
 - uzimajući u obzir izvješće Komisije od 01. ožujka 2022. o provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost (COM(2022)0075),
 - uzimajući u obzir oružani sukob u Ukrajini i izbjegličku krizu s kojom se suočavaju države članice, posebne one koje se nalaze na vanjskoj granici EU-a s Ukrajinom,
- A. budući da je pandemija bolesti COVID-19 znatno utjecala na gospodarstvo i društvo EU-a; budući da je pandemija bolesti COVID-19 veliko opterećenje za ljude u EU-u, posebno žene i ranjive skupine kao što su osobe s invaliditetom, djeca, mladi i starije osobe te posebno najizloženije radnike i njihove obitelji, kojima je pandemija utjecala na svakodnevni život, radni život i opće životne uvjete;
- B. budući da su prema tablici pokazatelja za oporavak i otpornost države članice dosad predložile 228 mjera usmjerenih na pružanje potpore djeci i mladima; budući da je 74 % mjera usmjereno na opće, strukovno i visoko obrazovanje te kapacitete za osposobljavanje, kao i dostupnost, cjenovnu pristupačnost, kvalitetu i uključivost, među ostalim digitalizacije i infrastrukture, učinak obrazovanja i veći kapacitet visokog obrazovanja; budući da se 14 % mjera odnosi na predškolski odgoj i obrazovanje, rano napuštanje školovanja i siromaštvo djece; budući da je 12 % mjera usmjereno na rješavanje problema nezaposlenosti mladih otvaranjem radnih mjesta, zapošljavanjem, poticajima za prelazak na drugo radno mjesto i potporama za samozapošljavanje;
- C. budući da je Mehanizmom za otpornost i oporavak stvorena nezabilježena struktura u okviru instrumenta za oporavak NextGenerationEU, čime je postalo dostupno 338 milijardi EUR u bespovratnim sredstvima i 385,8 milijardi EUR u zajmovima²³;

²⁰ SL L 57, 18.2.2021., str. 17.

²¹ SL L 429, 1.12.2021., str. 83.

²² SL L 429, 1.12.2021., str. 79.

²³ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_en

budući da se očekuje da će se Mehanizmom za otpornost i oporavak ublažiti gospodarski i socijalni učinak pandemije bolesti COVID-19 kroz reforme i ulaganja te pozitivno doprinijeti gospodarstvu i društvu EU-a, čime će postati održiviji, uključiviji, otporniji i bolje pripremljeni za zelenu i digitalnu tranziciju, osiguravajući pritom da su te tranzicije socijalno poštene i pravedne;

- D. budući da će se Mehanizmom za otpornost i oporavak uskladiti reforme i ulaganja država članica s prioritetima EU-a kako je utvrđeno u njegovih šest stupova; budući da su socijalna i teritorijalna kohezija i politike za buduću generaciju dva od šest stupova Mehanizma za oporavak i otpornost; budući da su ciljevi uključeni u Uredbu o Mehanizmu za otpornost i oporavak, među ostalim, doprinos uzlaznoj gospodarskoj i društvenoj konvergenciji, ponovno uspostavljanje i promicanje održivog i uključivog rasta, konkurentnosti MSP-ova, istraživanja, razvoja i inovacija, poticanje kvalitetnog i održivog otvaranja radnih mjesta i doprinos provedbi Europskog stupa socijalnih prava; budući da bi te ciljeve trebalo postići sveobuhvatnim paketom reformi i ulaganja kojim se osigurava jednakost i pristup mogućnostima i socijalnoj zaštiti, štite ranjive skupine i poboljšava životnih standard za sve te se promiče socijalni učinak ulaganja kao i kvalitetni ugovori o zaposlenju, pristojne plaće, kolektivno pregovaranje i obuhvat socijalne zaštite, uz istodobno rješavanje rodni društveno-gospodarskih problema na putu oporavka;
- E. budući da bi države članice trebale nastaviti ulagati u održivu tranziciju kako bi se nastavile oporavljati od pandemije;
- F. budući da je cilj velikog broja reformi i ulaganja poboljšati teritorijalnu infrastrukturu i usluge koje se pružaju na lokalnoj razini; budući da se tim mjerama može potaknuti i lokalno gospodarstvo, nacionalna konkurentnost i institucionalna otpornost;
- G. budući da bi se metodologijom izvješćivanja o socijalnim izdacima u planovima država članica za oporavak i otpornost trebala osigurati povezanost svih reformi i ulaganja s primarnom socijalnom dimenzijom s jednim od devet područja socijalne politike u okviru četiri šire socijalne kategorije utvrđene delegiranim aktom; budući da bi uz to sve mjere socijalne naravi koje su usmjerene na djecu i mlade ili rodnu ravnopravnost trebale biti označene kako bi se osiguralo posebno izvješćivanje o izdacima u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost u tim područjima;
- H. budući da je siromaštvo, uključujući siromaštvo zaposlenih, ponovno u porastu u EU-u; budući da bi, prema Organizaciji za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD), fiskalni odgovor vrijedan 0,5 % BDP-a s ciljem pružanja potpore najranjivijima mogao znatno ublažiti gospodarski učinak ove trenutačne krize bez znatnog povećanja inflacije; budući da bi inflacija mogla dovesti do negativne promjene u očekivanim pozitivnim rezultatima Mehanizma za oporavak i otpornost; budući da je kod mladih došlo do znatnog smanjenja osobnog prihoda i većeg rizika od siromaštva te socijalnog isključivanja; budući da se sve veći broj mladih odraslih osoba oslanja na roditeljski dom da ih zaštiti od siromaštva, ali je 29 % kućanstava s tri generacije izloženo riziku od siromaštva, a 13 % ih je u teškoj oskudici²⁴; budući da su posljedice ruske invazije na Ukrajinu veliko opterećenje na kućanstva zbog porasta cijena osnovnih potrepština koje uključuju energiju, prijevoz i hranu te usluge; budući da integracija izbjeglica u

²⁴ Rezolucija Europskog parlamenta od 17. prosinca 2020. o jakoj socijalnoj Europi za pravednu tranziciju. SL C 445, 29.10.2021, str. 75.

tom gospodarskom kontekstu zahtijeva mobilizaciju javnih i socijalnih usluga;

- I. budući da je pandemija bolesti COVID-19 pogoršala demografska kretanja koja su za EU predstavljala izazov i prije pandemije; budući da je pandemija mladima uskratila mogućnosti u pogledu osposobljavanja ili zaposlenja; budući da se očekuje da će se u 2022. i 2023. otvoriti 3,4 milijuna radnih mjesta te da će stoga biti ključno zajamčiti sudjelovanje mladih u tim novim mogućnostima zapošljavanja; budući da je stopa nezaposlenosti mladih i dalje iznosila 17,4 % u drugom tromjesečju 2021., što je gotovo tri puta više nego u dobnoj skupini od 25 do 74 godine, iako su se prvi znakovi oporavka počeli pokazivati do sredine 2021.;
- J. budući da je iz pokazatelja digitalnih vještina vidljivo da tek 56 % osoba u EU-u posjeduje barem osnovne digitalne vještine; budući da bi prema digitalnim ciljevima EU-a, pokazatelj osnovnih digitalnih vještina trebao porasti na 80 % do 2030.²⁵; budući da je stalni razvoj digitalnih vještina te razvoj vještina s gospodarskim potencijalom, kao što su zelene ili poduzetničke vještine, ključan za zdravo i uključivo europsko tržište rada usmjereno na budućnost; budući da isto vrijedi za strukovno obrazovanje, zanatske vještine i životne vještine; budući da 40 % poslodavaca ne može pronaći ljude s odgovarajućim vještinama za popunjavanje radnih mjesta²⁶ i mora razmotriti potencijalno veliki broj postojećih nepriznatih i nedovoljno iskorištenih vještina na tržištu rada; budući da se trenutačnim pravilima o socijalnoj sigurnosti radnicima koji su zaposleni u državama članicama u kojima nemaju prebivalište ne dopušta rad na daljinu iz države članice u kojoj se ne nalazi njihov poslodavac;
- K. budući da oslobađanje sredstava u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost ovisi o zadovoljavajućem ispunjenju relevantnih ključnih etapa i ciljeva reformi te ulaganjima država članica, kako je utvrđeno u njihovim planovima za oporavak i otpornost; budući da se člankom 16. Uredbe zahtijeva da Komisija do 31. srpnja 2022. Parlamentu i Vijeću predstavi izvješće o preispitivanju provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost; budući da bi se tim izvješćem trebalo procijeniti u kojoj je mjeri provedba planova za oporavak i otpornost usklađena sa šest stupova i u kojoj mjeri doprinosi općem cilju Uredbe; budući da je procjena provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost potrebna radi primjene stečenih iskustava i ažuriranja trenutačne strukture; budući da primjena iskustava stečenih tijekom pandemije može pridonijeti jačanju oporavka i otpornosti;
- L. budući da se savjetovanje s dionicima EU-a i njihovo uključivanje znatno razlikuje između država i regija; budući da lokalne i regionalne vlasti imaju ključnu ulogu u provedbi nacionalnih planova za oporavak i otpornost; budući da su lokalna i regionalna tijela odgovorna za trećinu svih javnih rashoda te više od polovine javnih ulaganja u EU-u²⁷, od čega se veliki dio odnosi na područja politika koje su u središtu Mehanizma za oporavak i otpornost;
- M. budući da Komisija još nije odobrila nacionalne planove za oporavak i otpornost četiriju država članica;

²⁵ Europska komisija, Indeks gospodarske i društvene digitalizacije, 2021., str. 15.

²⁶ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1146>

²⁷ OECD, Ključni podaci o lokalnim i regionalnim vlastima u Europskoj Uniji (brošura), 2018. Dostupno na: <https://www.oecd.org/regional/EU-Local-government-key-data.pdf>

1. naglašava da je kriza uzrokovana bolešću COVID-19 najviše utjecala na najranjivije skupine te da su mnogi, naročito žene i mladi, ostali bez posla, na nesigurnim radnim mjestima ili bez pristupa strukovnom obrazovanju, stažiranju ili naukovanju; naglašava potrebu za prilagodbom politike tržišta rada i instrumenata socijalne zaštite radi pružanja potpore onim skupinama koje su u posebno nepogodnom položaju na tržištu rada, kao što su mladi, žene, osobe s invaliditetom, osobe s niskom razinom kvalifikacija i starije osobe; podsjeća da je važno da EU nikoga ne zapostavi;
2. poziva Komisiju i države članice da se bore protiv nezaposlenosti te da osiguraju da mladi, osobito oni koji nisu zaposleni, ne školuju se niti osposobljavaju, dobiju odgovarajuće, plaćeno i kvalitetno prvo radno iskustvo i pristup osposobljavanju; osuđuje praksu neplaćenih stažiranja kao oblik izrabljivanja mladih radnika i kao kršenje njihovih prava te poziva Komisiju i države članice da u suradnji s Parlamentom i uz poštovanje načela supsidijarnosti predlože zajednički pravni okvir kojim će se osigurati pravična naknada za stažiranja i naukovanja kako bi se izbjegle izrabljivačke prakse, uključujući neplaćeno stažiranje;
3. pozdravlja Mehanizam za oporavak i otpornost kao ključni instrument i jedinstvenu priliku da EU iz krize uzrokovane bolešću COVID-19 izađe jači; primjećuje stajalište Komisije da je većina država članica u vrlo kratkom vremenu na zadovoljavajući način izradila nacionalne planove za oporavak i otpornost; ističe da bi u kontekstu novog izazova za EU i svijet, posebno rata u Ukrajini, sredstva do država članica trebala doći što je prije moguće; pozdravlja ranu isplatu 56,6 milijardi EUR iz pretfinanciranja Komisije za 21 državu članicu radi osiguravanja jače financijske potpore za rješavanje krize i njezinih učinaka; naglašava ipak da su nacionalni planovi za oporavak i otpornost u nekoliko država članica samo dio širih nacionalnih planova za oporavak te ističe potrebu za stjecanjem iskustava o utvrđenim nedostacima i za razmjenom primjera najbolje prakse između država članica, lokalnih i regionalnih vlasti, socijalnih partnera, organizacija civilnog društva, organizacija mladih i drugih relevantnih dionika, kao i za sveobuhvatnim pristupom na europskoj razini radi prevladavanja krize te čvršćeg, otpornijeg i konkurentnijeg gospodarstva EU-a u budućnosti;
4. naglašava da će ruska invazija u Ukrajini imati negativne i asimetrične učinke na gospodarstvo EU-a, njegovih država članica te posebno kućanstava u EU-u u kontekstu stalne energetske krize; izražava zabrinutost zbog socijalnih posljedica energetske krize i rizika koje stvara za socijalnu ravnopravnost; naglašava da će Mehanizam za oporavak i otpornost imati ključnu ulogu u budućem razvoju gospodarskih i socijalnih politika EU-a, uključujući ubrzavanje prema energetske tranziciji koja će dovesti do veće neovisnosti; poziva Komisiju da ponovno procijeni mogući iznos od 220 milijardi EUR potpora u obliku zajma u Mehanizmu za oporavak i otpornost koji trenutačno ne zahtijevaju države članice; potiče države članice da prije roka za slanje zahtjeva za potporu u obliku zajma sredinom 2023. iskoriste moguća dostupna sredstva za ispunjavanje potreba izbjeglica, posebno njihovu integraciju u obrazovanje, skrb, društvo i na tržište rada; poziva Komisiju da razmotri fleksibilniji okvir za dodjelu tih zajmova državama članicama s odobrenim planovima u kontekstu ruske agresije na Ukrajinu;
5. naglašava da se zbog pandemije uzrokovane bolešću COVID-19 brojne radne aktivnosti odvijaju putem interneta ili u hibridnom okruženju, što bi osobama iz udaljenih ili ruralnih područja moglo pomoći u pronalasku boljih mogućnosti na tržištu rada te bi se

time spriječio odljev mozgova iz tih područja u veće gradove ili inozemstvo; podsjeća da su sredstva Mehanizma za oporavak i otpornost dostupna izričito za razvoj obrazovanja, osposobljavanja i vještina, osobito digitalnih vještina s posebnim naglaskom na ranjive skupine; poziva države članice da osiguraju takva ulaganja u ljude, posebno kroz usavršavanja i prekvalifikacije radne snage kao i kroz reintegraciju nezaposlenih, uključujući radnike koji su izgubili posao tijekom pandemije;

6. naglašava potrebu za transformacijom i modernizacijom obrazovanja i osposobljavanja u kontekstu digitalne i zelene tranzicije poboljšanjem usvajanja digitalnih vještina i posebno obrazovanja te promicanjem strukovnog obrazovanja, osposobljavanja i cjeloživotnog učenja; pozdravlja činjenicu da reforme i ulaganja koje su brojne države članice predložile u cilju pružanja potpore digitalnim ciljevima premašuju uvjet od barem 20 % ukupnih dodijeljenih sredstava u svakom nacionalnom planu za oporavak i otpornost te dosežu 117 milijardi EUR ili 26 % ukupnog iznosa; posebno naglašava važnost ulaganja u razvoj digitalnih vještina i digitalne pismenosti za radnike i građane te digitalizacije poduzeća, uključujući MSP-ove, kojom se promiče održivi gospodarski razvoj i jača konkurentnost te dugoročno promiče produktivnost, kao i važnost poboljšanja infrastrukture povezanosti, posebno u ruralnim područjima radi smanjenja digitalnog jaza; potiče nadalje države članice na podupiranje kvalitetne infrastrukture (uključujući digitalnu infrastrukturu) u udaljenim i ruralnim regijama radi povećanja mogućnosti, privlačenja mladih i doprinosa borbi protiv odljeva mozgova;
7. primjećuje da su, prema procjenama Komisije koje su dostavljene radnoj skupini Europskog parlamenta za Mehanizam za oporavak i otpornost, države članice u svoje planove uključile mjere usmjerene na djecu i mlade u vrijednosti od 49,21 milijardi EUR, što je oko 11,5 % ukupnog proračuna trenutno odobrena 22 plana za oporavak i otpornost; poziva Komisiju i države članice da se bore protiv nezaposlenosti mladih te da osiguraju da mladi, posebno oni u ranjivom i nepovoljnom okruženju, dobiju odgovarajuće, plaćene i kvalitetne poslove i prva radna iskustva te da djeca i mladi imaju pristup obrazovanju, zdravstvu, prehrani i stanovanju i mogućnostima povezanim s time; zabrinut je zbog toga što mnogi nacionalni planovi za oporavak i otpornost ne odražavaju na odgovarajući način ambicije postavljene u okviru europskog jamstva za djecu i što samo djelomično odražavaju ambicije ojačane garancije za mlade;
8. primjećuje da socijalni rashodi u nacionalnim planovima za oporavak i otpornost uključuju poticaje za zapošljavanje za određene skupine u nepovoljnom položaju, reforme zakonodavstva o zaštiti radnih mjesta i propise o ugovorima o radu; naglašava da bi se države članice trebale usmjeriti na reforme i ulaganja za pružanje potpore otvaranju kvalitetnih radnih mjesta i za tranziciju na nove sektore i zanimanja u skladu s Novim programom vještina, europskim zelenim planom te novom ažuriranom industrijskom strategijom EU-a²⁸; naglašava da 10 nacionalnih planova za oporavak i otpornost sadrži mjere za poboljšanje osposobljavanja, razvoja i radnih uvjeta državnih službenika omogućivanjem fleksibilnih radnih uvjeta te uvođenjem boljeg sustava plaćanja u javnoj službi te da je modernizacija postupaka zapošljavanja i učinkovitost pravosudnih sustava utvrđena u 13 nacionalnih planova za oporavak i otpornost; naglašava da bi reforme i ulaganja trebali biti usmjereni i na starije osobe u obliku

²⁸ Komunikacija Komisije naslovljena „Ažuriranje nove industrijske strategije za 2020.: izgradnja snažnijeg jedinstvenog tržišta za oporavak Europe” (COM(2021)0350).

cjeloživotnog učenja i promicanja socijalne uključenosti, digitalnih vještina, zelenih vještina te posebno financijske pismenosti; žali zbog toga što samo neki nacionalni planovi za oporavak i otpornost sadržavaju mjere za razvoj odgovarajućih usluga skrbi i privremene mjere potpore; poziva države članice da uspostave ili ojačaju javnu i cjenovno pristupačnu kvalitetnu skrb i obrazovanje za djecu, osobe s invaliditetom, starije osobe i osobe kojima je potrebna dugoročna skrb;

9. pozdravlja činjenicu da mjere za potporu socijalnoj i teritorijalnoj koheziji iznose 193 milijarde EUR procijenjenih rashoda uključujući 17,4 milijarde EUR za obrazovanje odraslih, potpore za zapošljavanje i modernizaciju institucija tržišta rada, zatim 45,6 milijardi EUR za dostupnost cjenovno pristupačnog stanovanja, predškolskog odgoja i obrazovanja, posebno osobama s invaliditetom, te 37 milijardi EUR za otpornost zdravstvene skrbi²⁹; žali zbog toga što su mjere u području socijalnih ulaganja prilično ograničene na socijalnu infrastrukturu i ne omogućuju razvoj odgovarajućih usluga skrbi, stanovanja i privremenih mjera rasterećenja; poziva Komisiju i države članice da podrže zakonodavne i političke inicijative usmjerene na smanjenje nejednakosti i osiguravanje pristojnih radnih uvjeta za sve, s posebnim naglaskom na radu na daljinu, pravu na isključivanje, mentalnoj dobrobiti na radnom mjestu, zdravlju i sigurnosti na radu, osiguravanju kvalitetnih i sigurnih radnih mjesta za sve, a posebno za ključne radnike te promicanje i jačanje uloge socijalnih partnera i kolektivnog pregovaranja; poziva na konstruktivnu suradnju Komisije, Parlamenta i država članica u cilju donošenja direktiva o poboljšanju radnih uvjeta u radu putem platformi, odgovarajućim minimalnim plaćama i transparentnosti plaćanja te mehanizmima jačanja u Europskoj uniji;
10. primjećuje da se, prema procjenama Komisije koje su dostavljene radnoj skupini Europskog parlamenta za Mehanizam za oporavak i otpornost, ukupni izdaci za mjere koje se odnose na zdravstvenu skrb procjenjuju na 37 milijardi EUR; pozdravlja mogućnost ulaganja u zdravstvene sustave i sustave dugotrajne skrbi koji su ključni u kontekstu demokratske promjene; podsjeća na štetne učinke krize uzrokovane bolešću COVID-19 na mentalno zdravlje ljudi te izražava žaljenje što države članice nisu uključile mjere kojima bi skrb o mentalnom zdravlju bila dostupna i cjenovno pristupačna svim dobnim skupinama, posebno starijim osobama, inicijative kojima se promiče sport, slobodno vrijeme i kultura te mjere kojima se rješava problem zdravstvene neravnopravnosti pružanjem odgovarajuće potpore ranjivim skupinama; podsjeća da je kod osoba koje žive same, osoba nižeg društveno-gospodarskog statusa i nezaposlenih³⁰ osoba postojala viša stopa duševnih oboljenja te da se mentalno zdravlje mladih znatno pogoršalo, a učestalost lošeg zdravlja gotovo je udvostručena u nekoliko država članica u usporedbi s razinama iz razdoblja prije krize; naglašava da bi mentalno zdravlje trebalo biti sastavni dio društveno-gospodarskog oporavka EU-a od pandemije i prioritet zaštite zdravlja na radu, posebno u obrazovnom i radnom okruženju;
11. vjeruje da utvrđene socijalne etape i ciljevi nisu dostatni; ističe posebnu važnost pokazatelja povezanih s provedbom načela europskog stupa socijalnih prava odnosno kvalitetnim zapošljavanjem, uzlaznom socijalnom konvergencijom, jednakim

²⁹ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/assets/thematic_analysis/5_Health.pdf

³⁰ OECD Rješavanje problema utjecaja mentalnog zdravlja na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19: integrirani odgovor cjelokupnog društva <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/tackling-the-mental-health-impact-of-the-covid-19-crisis-an-integrated-whole-of-society-response-0ccafa0b/>

mogućnostima i pristupu mogućnostima i socijalnoj zaštiti, obrazovanjem i vještinama te ulaganjem u pristup i prilike za djecu i mlade, sukladno ciljevima Jamstva za djecu i Garancije za mlade; poziva Komisiju da pomno prati ulaganja država članica u tom području putem ciklusa semestra i programa nacionalnih reformi u skladu s Mehanizmom za oporavak i otpornost uz istodobno uključenje Parlamenta, socijalnih partnera i organizacija civilnog društva u praćenje i evaluaciju nacionalnih planova za oporavak i otpornost;

12. pozdravlja činjenicu da je Komisija već zaprimila prve zahtjeve za plaćanje u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost; potiče Komisiju da osigura brzu provedbu plaćanja i da pomno prati provedbu reformi i ulaganja; primjećuje da su regije koje su već prije izbijanja pandemije zaostajale u razvoju u riziku od još većih razlika u razvoju u području zapošljavanja, postignutog obrazovanja, poslovne potpore, zelene tranzicije i digitalizacije, mobilnosti ili drugih ključnih područja politike; naglašava da se mjerama za jačanje državne službe smanjuje i regulatorno i administrativno opterećenje, poboljšavaju postupci javne nabave i pridonosi učinkovitosti javne uprave; poziva Komisiju da aktivno podupire lokalne i regionalne vlasti koje su ranije neuspješno rješavale probleme s apsorpcijom sredstava EU-a tako da nacionalni planovi za oporavak i otpornosti mogu biti provedeni u cijelom EU-u;
13. naglašava da bi države članice trebale osigurati komplementarnost između Mehanizma za oporavak i otpornost, Europskog socijalnog fonda plus i drugih relevantnih programa EU-a; poziva na koordinaciju s drugim programima koji se financiraju iz paketa za oporavak NextGenerationEU (primjerice Pomoć za oporavak za koheziju i europska područja (REACT-EU)) te na usklađivanje s postojećim i novim programima koji se financiraju iz paketa NextGenerationEU u pogledu ambicija za zelenu i digitalnu tranziciju te poziva da lokalne i regionalne vlasti učinkovito provode programe oporavka; poziva na jasnu koordinaciju između nacionalnih planova za oporavak i otpornost i programa europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF); poziva da se sinergije nacionalnih planova za oporavak i otpornost i programa ESIF-a uključe u godišnja izvješća Komisije o provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost te da budu podložne nadzoru Parlamenta;
14. potiče Komisiju da provjeri jesu li se države članice na odgovarajući način savjetovale sa socijalnim partnerima tijekom izrade nacionalnih planova za oporavak i otpornost u skladu s nacionalnim pravilima i praksama; potiče Komisiju na provjeru odgovarajuće provedbe socijalnih ciljeva preporuka za pojedinu zemlju u nacionalnim planovima za oporavak i otpornost kako bi se ublažio utjecaj krize na zapošljavanje i osigurala socijalna zaštita radnika, posebno radnika u nestandardnim oblicima zaposlenja;
15. poziva Komisiju da socijalnu sastavnicu Mehanizma za oporavak i otpornost iskoristi za promicanje poduzetništva i talenta uz posebnu usmjerenost na mlade kao sredstvo razvoja jedinstvenog tržišta;
16. podsjeća Komisiju da je mehanizam uvjetovanosti u pogledu vladavine prava ključna sastavnica Mehanizma; poziva Komisiju da se suzdrži od odobravanja nacionalnih planova za oporavak i otpornost država članica sve dok postoji zabrinutost u pogledu poštovanja vladavine prava te sprečavanja i otkrivanja prijevara, sukoba interesa i korupcije te borbe protiv njih u tim zemljama, te da osigura da su sve mjere utvrđene u njihovim planovima u skladu s vrijednostima EU-a utvrđenima u članku 2. Ugovora o

Europskoj uniji;

17. primjećuje korake koje je Komisija poduzela u cilju osiguravanja potpune transparentnosti Mehanizma za oporavak i otpornost kao što su operativni aranžmani dogovoreni s državama članicama koji su dostupni na posebnoj internetskoj stranici Mehanizma za oporavak i otpornost; ponavlja obvezu redovitog obavješćivanja Parlamenta, s obzirom na njegovu ulogu u kontroli provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost, o napretku Mehanizma za oporavak i otpornost i provedbi nacionalnih planova za oporavak i otpornost; ponavlja važnost tablice pokazatelja oporavka i otpornosti kao alata za izvješćivanje o uspješnosti u praćenju provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost općenito kao i pojedinačnih nacionalnih planova za oporavak i otpornost država članica te u jačanju transparentnosti prema široj javnosti; traži od Komisije da ažurira praćenje provedbe šest stupova, da osigura dostupnost detaljnih podataka u tablici pokazatelja oporavka i otpornosti te da pravilno prikaže ulogu lokalnih i regionalnih vlasti; potiče države članice da Komisiji dostave detaljne informacije kako bi se osiguralo učinkovito izvješćivanje o učinku Mehanizma za oporavak i otpornost; poziva Komisiju da bolje prikaže praćenje provedbe 20 načela europskog stupa socijalnih prava kroz komplementarne socijalne pokazatelje uključene u tematsku analizu tablice pokazatelja;
18. naglašava važnost uključivanja ravnopravnosti spolova i ravnopravnih mogućnosti za sve u provedbu nacionalnih planova za oporavak i otpornost; primjećuje da više nacionalnih planova za oporavak i otpornost sadrži objašnjenja o tome kako riješiti probleme koji se odnose na spol; primjećuje da neki nacionalni planovi za oporavak i otpornost sadržavaju mjere usmjerene na sudjelovanje žena na tržištu rada i smanjenje razlika u plaći na temelju spola; primjećuje, međutim, da se opseg u kojem su takve mjere obuhvaćene znatno razlikuje i da bi mogao bi biti veći u brojnim državama članicama; primjećuje da Delegirani akt o socijalnim izdacima i tablica pokazatelja otpornosti neće biti dovoljni za praćenje i izvješćivanje o rodnoj dimenziji i učincima Mehanizma za oporavak i otpornost; poziva Komisiju da razmotri predlaganje komplementarnih rodnih pokazatelja kojima bi se u prvom redu pratio utjecaj nacionalnih planova za oporavak i otpornost na rodnu ravnopravnost;
19. ističe da je potreban snažan parlamentaran nadzor Komisije i vlada tijekom tog postupka; izražava žaljenje zbog činjenice što nacionalni parlamenti, regije i lokalne vlasti kao i organizacije civilnog društva, među ostalim organizacije mladih, ograničeno sudjeluju u izradi nacionalnih planova; žali zbog činjenice što Uredba o Mehanizmu za oporavak i otpornost ne sadrži službeni kriterij procjene u pogledu uključivanja lokalnih i regionalnih vlasti, socijalnih partnera, organizacija civilnog društva, organizacija mladih i drugih relevantnih dionika te u pogledu prikaza njihova doprinosa; podsjeća da dionici predvode lokalnu provedbu nacionalnih planova za oporavak i otpornost te poziva Komisiju i države članice da osiguraju da oni budu detaljno i na odgovarajući način uključeni u provedbu planova u skladu s njihovim nacionalnim pravnim okvirima te da postoji učinkovita koordinacija između relevantnih razina vlade;
20. ponavlja važnost uspješne provedbe nacionalnih planova za oporavak i otpornost u državama članicama kako bi se osigurao dugoročni učinak na gospodarstvo i društvo EU-a; potiče Komisiju da istraži na koji se način iskustva stečena u izradi i provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost mogu iskoristiti u preispitivanju okvira EU-a za makroekonomsko upravljanje, posebno u pogledu uspostavljanja transparentnijeg i

demokratskijeg postupka koordinacije te bolje suradnje europskih institucija, kao i s nacionalnim vladama i dionicima; smatra da bi Mehanizam za oporavak i otpornost trebao poslužiti kao model za instrument koji je dostupan u krizama slične težine i kojem se može brže pristupiti; naglašava, međutim, da bi nedostatke Mehanizma za oporavak i otpornost trebalo ispraviti novim instrumentom, među ostalim određivanjem ambicioznijih socijalnih ciljeva te čvrstim uspostavljanjem održivog razvoja prosperiteta i blagostanja;

21. naglašava da se ciljevima Mehanizma za oporavak i otpornost doprinosi provedbi europskog stupa socijalnih prava uvođenjem boljih politika za buduće generacije; smatra da su jasne metodologije za prikaz napretka provedbe planova za oporavak i otpornost ključne za usklađivanje delegiranih akteva o tablici pokazatelja oporavka i otpornosti te socijalnim rashodima s ciljevima Uredbe;
22. sa zadovoljstvom primjećuje da nekoliko država članica pruža podatke na regionalnoj razini i poziva druge države članice da učine isto; poziva Komisiju da ažurira svoje praćenje provedbe šest stupova te da osigura dostupnost detaljnih podataka u tablici pokazatelja oporavka i otpornosti te da se Europski parlament redovito obavješćuje kako bi mogao nastaviti i ojačati svoju ulogu u kontroli provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost;
23. pozdravlja udio socijalnih rashoda u Mehanizmu za oporavak i otpornost u okviru četiri socijalne kategorije zapošljavanja i vještina (20,4 %), obrazovanja i skrbi za djecu (33 %), zdravstvene i dugoročne skrbi (32 %) te socijalnih politika (14,6 %) za dosad odobrene nacionalne planove za oporavak i otpornost; poziva države članice da osiguraju ambiciozne socijalne ciljeve u svojim ulaganjima i reformama;
24. podsjeća da metodologija socijalnih rashoda mora slijediti strukturu europskog stupa socijalnih prava i analizu doprinosa svakom od 20 načela; naglašava da zajednički pokazatelji moraju uključivati pokazatelje koji prikazuju sva socijalna područja uključena u Mehanizam za oporavak i otpornost kojima se omogućava procjena njegove uspješnosti; poziva Komisiju da predloži komplementarne socijalne pokazatelje kojima bi se u prvom redu pratila provedba 20 načela europskog stupa socijalnih prava u okviru nacionalnih planova za oporavak i otpornost;
25. poziva Komisiju i države članice da ubrzaju provedbu projekata energetske otpornosti te da utvrde održiva rješenja za ublažavanje učinka rasta cijena energije na stanovništvo;
26. zaključuje da osmišljavanje i provedba Mehanizam za oporavak i otpornost pružaju važne pouke i mogu poslužiti kao nadahnuće za reformu europskog semestra; poziva Komisiju da učinkovito uključi socijalnu dimenziju u postupak Semestra;
27. podsjeća da je poštovanje vladavine prava ključni preduvjet za usklađivanje s načelima dobrog financijskog upravljanja te da sredstva Mehanizma za oporavak i otpornost podliježu Uredbi o uvjetovanosti³¹.

³¹ Uredba (EU) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije. SL L 433I, 22.12.2020., str. 1.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	28.4.2022						
Rezultat konačnog glasovanja	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 100px;">+:</td> <td style="text-align: right;">27</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">17</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">10</td> </tr> </table>	+:	27	-:	17	0:	10
+:	27						
-:	17						
0:	10						
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Atidzhe Alieva-Veli, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, David Casa, Ilan De Basso, Margarita de la Pisa Carrión, Özlem Demirel, Klára Dobrev, Jarosław Duda, Estrella Durá Ferrandis, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Rosa Estaràs Ferragut, Nicolaus Fest, Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Helmut Geuking, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginel, France Jamet, Agnes Jongerius, Radan Kanev, Ādám Kósa, Stelios Kympouropoulos, Miriam Lexmann, Elena Lizzi, Sara Matthieu, Giuseppe Milazzo, Sandra Pereira, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoş Pişlaru, Manuel Pizarro, Dennis Radtke, Guido Reil, Daniela Rondinelli, Mounir Satouri, Monica Semedo, Michal Šimečka, Beata Szydło, Eugen Tomac, Romana Tomc, Marie-Pierre Vedrenne, Marianne Vind, Maria Walsh, Stefania Zambelli, Tomáš Zdechovský						
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Alex Agius Saliba, Konstantinos Arvanitis, Romeo Franz, Eugenia Rodríguez Palop, Veronika Vrecionová						

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

27	+
NI	Daniela Rondinelli
PPE	Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Stelios Kypouropoulos, Maria Walsh
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, Dragoș Pîslaru, Monica Semedo, Marie-Pierre Vedrenne, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Michal Šimečka
S&D	Alex Agius Saliba, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Ilan De Basso, Klára Dobrev, Estrella Durá Ferrandis, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginel, Agnes Jongerius, Manuel Pizarro, Marianne Vind
The Left	Konstantinos Arvanitis, Eugenia Rodríguez Palop

17	-
ECR	Giuseppe Milazzo, Beata Szydło, Veronika Vrecionová, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Dominique Bilde, Nicolaus Fest, France Jamet, Guido Reil
PPE	David Casa, Jarosław Duda, Rosa Estaràs Ferragut, Helmut Geuking, Radan Kanev, Dennis Radtke, Eugen Tomac, Romana Tomc, Tomáš Zdechovský

10	0
ID	Elena Lizzi, Stefania Zambelli
NI	Ádám Kósa
PPE	Miriam Lexmann
The Left	Özlem Demirel, Sandra Pereira
Verts/ALE	Romeo Franz, Sara Matthieu, Kira Marie Peter-Hansen, Mounir Satouri

Objašnjenje korištenih znakova:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržan

31.3.2022

PISMO ODBORA ZA OKOLIŠ, JAVNO ZDRAVLJE I SIGURNOST HRANE

Johan Van Overtveldt
Predsjednik
Odbor za proračune
BRUXELLES

gđa Irene Tinagli
Predsjednica
Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku
BRUXELLES

Predmet: Mišljenje o izvješću o provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost
(2021/2251(INI))

Poštovani predsjednici,

koordinatori Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane (ENVI) odlučili su 30. studenoga 2021. da će ENVI iznijeti mišljenje o Izvješću o provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost (2021/2251(INI)) u obliku pisma. Stoga, dopustite mi da vam, kao predsjednik odbora ENVI, predstavim doprinos odbora ENVI u obliku stavaka rezolucije, koju je odbor ENVI donio na sastanku¹ održanom 31. ožujka 2022. i koju će, nadam se, vaši odbori uzeti u obzir:

S poštovanjem,

Pascal Canfin

¹ Na konačnom glasovanju nazočni su bili: Pascal Canfin (predsjednik), Bas Eickhout (zamjenik predsjednika), César Luena (zamjenik predsjednika), Dan-Ștefan Motreanu (zamjenik predsjednika), Anja Hazekamp (zamjenica predsjednika), Mathilde Androuët, Maria Arena, Bartosz Arłukowicz, Margrete Auken, Simona Baldassarre, Marek Paweł Balt, Aurélie Beigneux, Monika Beňová, Hildegard Bentele, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Malin Björk, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Esther de Lange, Christian Doleschal, Marco Dreosto, Cyrus Engerer, Cornelia Ernst, Eleonora Evi, Agnès Evren, Pietro Fiocchi, Raffaele Fitto, Malte Gallée, Andreas Glück, Nicolás González Casares, Catherine Griset, Jytte Guteland, Teuvo Hakkarainen, Martin Hojsík, Jan Huitema, Yannick Jadot, Adam Jarubas, Petros Kokkalis, Athanasios Konstantinou, Ewa Kopacz, Joanna Kopcińska, Peter Liese, Sylvia Limmer, Javi López, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Joëlle Mélin, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Grace O'Sullivan, Jutta Paulus, Stanislav Polčák, Jessica Polfjård, Nicola Procaccini, Frédérique Ries, Manuela Ripa, María Soraya Rodríguez Ramos, Sándor Rónai, Rob Rooken, Silvia Sardone, Christine Schneider, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Linea Sogaard-Lidell, Tomislav Sokol, Maria Spyraiki, Nicolae Ștefănuță, Nils Torvalds, Edina Tóth, Véronique Trillet-Lenoir, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Mick Wallace, Pernille Weiss, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska.

PRIJEDLOZI

- Ističe da nam je razvoj pandemije bolesti COVID-19 pokazao važnost postizanja otpornog, pravednog i poštenog gospodarskog oporavka za sve na temelju stupova Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost (RRF), a osobito na temelju Unijinih klimatskih i ekoloških ciljeva, uključujući zaustavljanje i smanjenje gubitka bioraznolikosti, te energetske ciljeva i cilja da Unija postane klimatski neutralna najkasnije 2050.;
- smatra da je mehanizam za oporavak i otpornost glavno sredstvo za rješavanje ključnih strukturnih izazova i odgovor na potrebe za ulaganjima te da se njime podupire transformacija europskog gospodarstva kako bi postalo uistinu održivo, konkurentno i otpornije;
- ističe da je važno osigurati da mjere koje podupire Mehanizam i koje su obuhvaćene nacionalnim planovima za oporavak i otpornost (RRP-ovi) pojedinačnih država članica „ne nanose bitnu štetu” i da čine iznos koji predstavlja najmanje 37 % ukupnih sredstava koja su planom za oporavak i otpornost dodijeljena zelenoj tranziciji, uključujući bioraznolikost, ili rješavanju izazova koji iz njih proizlaze; ističe da će ovaj šok iznimno velikog zelenog ulaganja na europskoj razini u narednim godinama dovesti do smanjenja nedostatka klimatski prihvatljivih ulaganja.
- poziva Komisiju da pri ocjenjivanju planova za oporavak i otpornost i njihovoj provedbi primjenjuje najviše standarde transparentnosti; podsjeća da se informacije koje Komisija prenosi Vijeću ili bilo kojem od njegovih pripremljenih tijela u kontekstu provedbe Uredbe o mehanizmu za oporavak i otpornost istodobno stavljaju na raspolaganje Europskom parlamentu, podložno aranžmanima o povjerljivosti ako je to potrebno;
- ističe važnost praćenja provedbe mjera obuhvaćenih planovima za oporavak i otpornost s obzirom na načelo „nenanošenja bitne štete” utvrđeno u Uredbi o taksonomiji i propisano u Uredbi o mehanizmu za oporavak i otpornost;
- pozdravlja činjenicu da su države članice u svojim planovima sveukupno dodijelile gotovo 40 % troškova klimatskim mjerama raspodijeljenima u 22 plana za oporavak i otpornost koji su dosad odobreni¹; poziva preostale države članice da bez odlaganja predstavljaju svoje planove i da ispune potrebne uvjete te ističe da je važno početi s njihovom provedbom;
- izražava žaljenje što, prema prvim ocjenama, mjere oporavka u industrijskom sektoru planova za oporavak i otpornost nisu u potpunosti usklađene s ublažavanjem klimatskih promjena i prijelazom na kružno gospodarstvo s obzirom na to da će samo 20 % te potrošnje ubrzati zelenu transformaciju; nadalje prima na znanje da je dio „udjela u financiranju većim dijelom otišao na potporu industriji u cjelini, bez ikakvih poticaja za

¹ Tablica pokazatelja oporavka i otpornosti (https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_hr); Bruegelovi skupovi podataka o planovima za oporavak i otpornost „zemalja Europske unije” ()

njihovu nužnu zelenu transformaciju”²;

- ističe da mjere obuhvaćene odobrenim nacionalnim planovima ne omogućuju odgovor na povećanu potražnju za električnom energijom; stoga naglašava važnost ulaganja većih napora u energetska učinkovitost kako bi se ograničio očekivani rast potražnje za električnom energijom, kao i važnost poboljšanja međusobne povezanosti i urednog funkcioniranja unutarnjeg tržišta električne energije između država članica; podsjeća da, kako bi se pridonijelo potpuno održivoj dekarbonizaciji, elektrifikacija ponajprije mora biti usmjerena na obnovljive izvore energije;
- naglašava važnost smanjenja strateške ovisnosti o trećim zemljama unatoč snažnim trgovinskim i gospodarskim vezama koje bi ih mogle zbližiti s EU-om; poziva na znatno smanjenje energetske ovisnosti, osobito o ruskom plinu, nafti i ugljenu, između ostaloga diversifikacijom izvora energije, razdvajanjem skladišta plina te povećanjem energetske učinkovitosti i ubrzavanjem prijelaza na čistu, sigurnu i održivu energiju; nadalje ističe da će ubrzana provedba zelenog plana osnažiti našu Uniju i smanjiti ovisnost o trećim zemljama;
- poziva na povećane napore u sektoru mobilnosti u planovima za oporavak i otpornost kako bi se promicala isplativa mobilnost bez emisija za sve; ističe stratešku važnost ulaganja u infrastrukturu za e-mobilnost kako bi se provela djelotvorna dekarbonizacija sektora mobilnosti; u tom pogledu ističe kako je važno da Europa postane svjetski predvodnik u proizvodnji i uporabi održivih baterija;
- pozdravlja Komisijinu tablicu pokazatelja za oporavak i otpornost kao alata za praćenje i provedbu Mehanizma za oporavak i otpornost;
- poziva Komisiju da u svoje preispitivanje izvješća o provedbi predviđeno do 31. srpnja 2022. uključi detaljnu analizu svih mjera zelene tranzicije obuhvaćenih planovima za oporavak i otpornost, uključujući bioraznolikost; podsjeća da bi u izvješću trebalo ocijeniti pridonose li mjere iz planova za oporavak i otpornost zelenoj tranziciji, uključujući bioraznolikost, ili odgovaraju na izazove koji iz njih proizlaze kako je očekivano, te čine li iznos koji predstavlja barem 37 % planova za oporavak i otpornost; ističe da je važno ocijeniti u kojoj mjeri zelena potrošnja Mehanizma za oporavak i otpornost u različitim državama članicama pridonosi ostvarivanju nacionalnih ciljeva utvrđenih u zakonodavstvu EU-a, osobito u pogledu energetske i klimatske ciljeva i ciljeva kružnog gospodarstva; nadalje ističe da sve mjere obuhvaćene planovima za oporavak i otpornost moraju biti u skladu sa smjernicama nenanošenja bitne štete koje je objavila Europska komisija;
- pozdravlja izdavanje „europskih zelenih obveznica” za financiranje odgovarajućeg dijela rashoda povezanih s klimom u Mehanizmu za oporavak i otpornost; prima na znanje da je za prvim ponuđenim zelenim obveznicama Komisije postojala prevelika potražnja; ponovno ističe da bi se izdavanjem zelenih obveznica trebalo osigurati da se prikupljena sredstva u cijelosti dodjeljuju projektima koji su u skladu s kriterijem „nenanošenja bitne štete”, kako je navedeno u Uredbi o taksonomiji;
- ističe potrebu za time da se mehanizam za oporavak i otpornost koristi kako bi se

² Green Recovery Tracker. Oporavak EU-a: Koliko je zelena potrošnja za oporavak u različitim sektorima ([Microsoft Word - GRT_2021_FACTSHEET_20211221.docx \(website-files.com\)](#))

osiguralo da države članice provode reforme koje su potrebne za ubrzanje zelene tranzicije;

11.3.2022

PISMO ODBORA ZA MEĐUNARODNU TRGOVINU

Johan Van Overtveldt
gđa Irene Tinagli
Predsjednici
upućeno Odboru za proračune i Odboru za ekonomsku i monetarnu politiku
BRUXELLES

Predmet: Mišljenje o izvješću o provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost
(2021/2251(INI))

Poštovani predsjednici,

u okviru navedenog predmeta, od Odbora za međunarodnu trgovinu zatraženo je da podnese mišljenje Vašem odboru. Na svojoj sjednici održanoj 26. siječnja 2022. dotični je odbor mišljenje odlučio podnijeti u obliku pisma.

Odbor za međunarodnu trgovinu razmatrao je predmetno pitanje na svojoj sjednici 03. ožujka 2022. Na toj je sjednici odlučio pozvati Odbor za proračune i Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku da kao nadležni odbori u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključe sljedeće prijedloge.

S poštovanjem,

Bernd Lange

PRIJEDLOZI

1. prima na znanje smislene napore koje je Europska unija uložila u uspostavu i provedbu Mehanizma za oporavak i otpornost u vrlo teškom kontekstu i u vrlo kratkim rokovima;
2. smatra da bi taj mehanizam mogao vrlo pozitivno utjecati na održivi gospodarski rast u državama članicama Europske unije i olakšati zelenu tranziciju prema klimatskoj neutralnosti i digitalnu tranziciju, čime bi se ojačala ukupna konkurentnost;
3. smatra da je odgovarajuća razina usklađenosti planova Mehanizma za oporavak i otpornost potrebna ne samo u pogledu europskog semestra nego i u odnosu na druge politike EU-a s međunarodnom dimenzijom;
4. podsjeća da EU svjedoči otežanom pristupu određenim ključnim sirovinama i poluproizvodima potrebnima za ambiciozan industrijski program; naglašava potrebu za provedbom mjera politike u okviru planova Mehanizma za oporavak i otpornost radi podupiranja otpornijih i održivijih lanaca opskrbe; poziva Komisiju da u nove sporazume o slobodnoj trgovini uvrsti posebno poglavlje o sirovinama s obzirom na njihovu ključnu ulogu u dvostrukoj tranziciji EU-a;
5. smatra da bi se planovima za Mehanizam za oporavak i otpornost, ako se provedu u skladu s ciljevima Uredbe o RRF-u, trebala olakšati zelena i digitalna tranzicija gospodarstva EU-a i time povećati njegova konkurentnost, uključujući konkurentnost europskih MSP-ova;
6. naglašava važnost smanjenja strateške ovisnosti o trećim zemljama unatoč snažnim trgovinskim i gospodarskim vezama koje bi ih mogle zbližiti s EU-om;
7. snažno ističe da financiranje Mehanizma za oporavak i otpornost ne bi trebalo završiti u rukama stranih poduzeća u državnom vlasništvu ili drugih poduzeća koja su primila državne potpore kojima se narušava tržišno natjecanje jer bi se time pogoršalo nepošteno tržišno natjecanje i povećala ranjivost naših strateških sektora. naglašava da taj jaz treba riješiti u očekivanju donošenja instrumenta za strane subvencije.

28.4.2022

MIŠLJENJE ODBORA ZA PRORAČUNSKI NADZOR

upućeno Odboru za proračune i Odboru za ekonomsku i monetarnu politiku

o izvješću o provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost
(2021/2251(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Isabel García Muñoz

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za proračunski nadzor poziva Odbor za proračune i Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku da kao nadležni odbori u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrste sljedeće prijedloge:

- A. budući da je izbijanje bolesti COVID-19 početkom 2020. promijenilo gospodarske, socijalne i proračunske prognoze u Uniji i u svijetu, zbog čega je bio potreban hitan i koordiniran odgovor i na razini Unije i na nacionalnoj razini kako bi se mogli suočiti s golemim gospodarskim i socijalnim posljedicama te asimetričnim učincima na države članice;
- B. budući da je paket poticaja u okviru instrumenta Next Generation EU („NGEU”) osmišljen tijekom tih izvanrednih okolnosti i predstavlja dosad nezabilježenu i jedinstvenu priliku za Uniju koja se treba pokazati uspješnom, ne samo za građane i poduzeća EU-a, već i za ugled Unije u cjelini;
- C. budući da Mehanizam za oporavak i otpornost („Mehanizam”), kako je utvrđen Uredbom 2021/241, predstavlja temelj NGEU-a i cilj mu je putem bespovratnih sredstava i zajmova osigurati sredstva državama članicama za financiranje reformi i ulaganja, pomaganjem građanima i gospodarstvima da se nose s posljedicama pandemije bolesti COVID-19 i postavljanjem temelja za održiv oporavak;
- D. budući da je Mehanizam instrument koji se temelji na uspješnosti, što znači da su plaćanja uvjetovana ostvarenjem ključnih etapa i ciljnih vrijednosti na kojima se temelje reforme i ulaganja u relevantnim nacionalnim planovima za oporavak i otpornost;
- E. budući da bi se provedba Mehanizma trebala odvijati u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja i da bi se pritom trebala jamčiti učinkovita zaštita financijskih interesa Unije;
- F. budući da je 1. ožujka 2022. Komisija u skladu s člankom 31. Uredbe (EU) 2021/241 objavila svoje izvješće o provedbi Mehanizma;
 1. podsjeća da je poseban cilj Mehanizma pružiti financijsku potporu u cilju postizanja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti reformi i ulaganja utvrđenih u relevantnim nacionalnim planovima za oporavak i otpornost kojima je cilj suočavanje s posljedicama pandemije bolesti COVID-19 i postavljanje temelja za održivi oporavak;
 2. naglašava da Komisija ocjenjuje zahtjeve država članica za isplatu nakon postizanja dogovorenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, poštujući pritom nacionalnu odgovornost za nacionalne planove za oporavak i otpornost te odabir relevantnih vrsta financiranja i metoda provedbe država članica; ponavlja da je uloga Parlamenta nadzirati rad Komisije u vezi s provedbom Mehanizma u okviru „dijaloga o oporavku i otpornosti”;
 3. napominje da su do sredine veljače 2022. sve države članice osim jedne dostavile svoje nacionalne planove za oporavak i otpornost u kojima su zatražile ukupno 337,5 milijardi EUR bespovratnih sredstava i 166 milijardi EUR u zajmovima; pozdravlja činjenicu da

je Komisija odobrila 22 nacionalna plana za oporavak i otpornost, nakon čega je uslijedilo donošenje 22 provedbene odluke Vijeća (četiri plana još čekaju ocjenu Komisije), te da je dogovorila operativne aranžmane s osam država članica, kojima je utvrđen okvir za praćenje provedbe planova; izražava zabrinutost zbog toga što jedna država članica još nije podnijela svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost;

4. konstatira da je do sredine ožujka Komisija zaprimila pet zahtjeva za plaćanje i da je u prosincu 2021. izvršila prvu isplatu; isto tako konstatira da je Komisija do sredine ožujka isplatila¹ 54,05 milijardi EUR bespovratnih sredstava (16 % od dostupnih 338 milijardi EUR) i 19,9 milijardi EUR za zajmove (5 % od dostupnih 385,8 milijardi EUR); pozdravlja činjenicu da je raspored plaćanja u skladu s očekivanom stopom provedbe Mehanizma i potiče Komisiju da nastavi blisko surađivati s državama članicama kako bi se održao taj pozitivan razvoj događaja te da u svojim budućim izvješćima o provedbi izvijesti o svim znatnim poteškoćama; podsjeća da će se koristi od gospodarskog oporavka ostvariti samo ako održivost javnih financija bude dugoročno uravnotežena;
5. konstatira da je, od ukupno 385,8 milijardi EUR dostupnih za zajmove, sedam država članica zatražilo zajmove u iznosu od 166 milijardi EUR, što ostavlja znatan iznos na raspolaganju državama članicama da po potrebi zatraže zajmove u kasnijoj fazi; potiče Komisiju da nakon ruske invazije na Ukrajinu istraži načine na koje bi se neiskorištenim zajmovima mogle riješiti gospodarske, socijalne i energetske posljedice koje utječu na države članice;
6. napominje da je Komisija u svojim procjenama zaključila da su svi nacionalni planovi za oporavak i otpornost usklađeni s 11 kriterija iz Uredbe (EU) 2021/241 te je stoga na temelju podataka iz nacionalnih planova za oporavak i otpornost dodijelila ocjenu A za većinu kriterija; međutim, izražava zabrinutost zbog činjenice da su sve države članice dobile ocjenu B za kriterije na temelju kojih se ocjenjuje jesu li procijenjeni ukupni troškovi nacionalnih planova za oporavak i otpornost razumni; poziva Komisiju da uspostavi kriterije kojima će se omogućiti buduće evaluacije cijelog spektra troškova;
7. primjećuje da su zbog prirode Mehanizma praćenje, provedba i kontrola usmjereni na postizanje rezultata, čime se može pojednostavniti provedba i doprinijeti postizanju željenih ishoda; međutim, izražava zabrinutost zbog toga što se time također može otežati otkrivanje zlouporabe sredstava EU-a; poziva Komisiju da osigura provedbu odgovarajućih analiza troškova kako bi se suzbile prijevare i korupcija; naglašava da je brza provedba nacionalnih planova za oporavak i otpornost ključna ne samo za gospodarski oporavak nego i za poticanje rasta, a time i za postizanje njihove predviđene svrhe;
8. pozdravlja velik broj dokumenata objavljenih na internetskim stranicama Mehanizma, kao i upotrebu tablice pokazatelja za oporavak i otpornost koja pruža vizualni pregled napretka postignutog u provedbi nacionalnih planova za oporavak i otpornost prilagođen korisnicima i time potiče transparentnost, javni nadzor i odgovornost Mehanizma; poziva Komisiju da u budućnosti zadrži ili dodatno poveća tu razinu transparentnosti i vizualizacije podataka; ponovno ističe važnost stalnog praćenja

¹ Europska komisija, preuzeto 16. ožujka 2022., https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/disbursements.html?lang=hr

rashoda Mehanizma i potpune transparentnosti država članica u pogledu podataka o provedbi i upravljanju kako bi se analizirali rezultati Mehanizma i utvrdili mogući nedostaci;

9. osobito cijeni objavu preliminarnih procjena zadovoljavajućeg ostvarenja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti koje se odnose na zahtjeve za plaćanje svake države članice za obroke bespovratnih sredstava u okviru Mehanizma; prima na znanje detaljnu analizu koju je provela Komisija i koja uključuje dokaze koje je dostavila dotična država članica;
10. pozdravlja razvoj drugih alata za praćenje provedbe na nacionalnoj razini koji uključuju detaljnije i regionalne informacije o provedbi ključnih etapa i ciljnih vrijednosti te poziva Komisiju da razmotri uključivanje tih skupova podataka u tablicu pokazatelja;
11. smatra da je pouzdanost podataka o uspješnosti u pogledu ciljnih vrijednosti i ključnih etapa Mehanizma od iznimne važnosti; potiče države članice da osiguraju javno dostupne, detaljne i pravodobne informacije kako bi se osiguralo učinkovito izvješćivanje o učinku Mehanizma; poziva Komisiju da u svojem godišnjem izvješću o upravljanju proračunom EU-a i o njegovoj uspješnosti dostavi izjavu o jamstvu u pogledu podataka o uspješnosti za provedbu Mehanizma;
12. naglašava da bi se provedba Mehanizma trebala odvijati u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja, što uključuje učinkovito sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje prijevare, korupcije i sukoba interesa, kao i izbjegavanje dvostrukog financiranja; stoga poziva Komisiju da bude posebno stroga s državama članicama kad je riječ o poštovanju zaštite financijskih interesa Unije, kako je utvrđeno u članku 22. Uredbe (EU) 2021/241, kao ključnog elementa političkog programa EU-a za jačanje i povećanje povjerenja javnosti i osiguravanje pravilne upotrebe novca poreznih obveznika;
13. podsjeća da bi nezadovoljavajuća provedba nacionalnih planova za oporavak i otpornost, dvostruko financiranje i ozbiljne nepravilnosti (npr. prijevare, korupcija i sukob interesa) trebali dovesti do obustave i raskida sporazuma o financijskoj potpori, odgoda u isplati sredstava te do smanjenja i povrata financijskih doprinosa Komisije; poziva Komisiju da u potpunosti iskoristi odredbe Uredbe Mehanizma u slučaju da države članice prekrše obveze u okviru sporazuma o financiranju; poziva Komisiju da u svojim budućim izvješćima o provedbi navede je li se takav slučaj dogodio te da navede uzroke i korektivne mjere koje su poduzele Komisija ili dotična država članica;
14. poziva Komisiju da osigura postojanje odgovarajućih kontrolnih kapaciteta i naglašava da Komisija, Europski ured za borbu protiv prijevare (OLAF), Revizorski sud i Ured europskog javnog tužitelja (EPPO), Agencija Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol) i Agencija Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu (Eurojust) moraju ostvarivati svoja prava utvrđena u članku 129. stavku 1. Financijske uredbe u pogledu Mehanizma te da bi se, konkretno, trebali moći koristiti sustavom za informiranje i praćenje koji je Komisija stavila na raspolaganje u okviru svojih nadležnosti i prava kako bi se spriječile, otkrile, ispravile i istražile prijevare, korupcija i sukobi interesa te, prema potrebi, nametnule administrativne kazne te izbjeglo dvostruko financiranje; traži od Komisije da obavijesti Parlament o svim konkretnim preprekama potpunom ostvarivanju tih prava koje nacionalni planovi za

oporavak i otpornost mogu sadržavati;

15. poziva Komisiju da pruži informacije o mjerama kojima se jamči rano otkrivanje zlouporabe sredstava u okviru Mehanizma te da izvijesti o rezultatima svake relevantne istrage ili kaznenog progona u vezi s upotrebom sredstava na nacionalnoj razini ili razini EU-a, uključujući, kada je to relevantno, mjere za povrat predmetnih sredstava;
16. ustraje u tome da je potrebna bliska suradnja među spomenutim institucijama i tijelima EU-a, kao i s nacionalnim tijelima, kako bi se osigurala učinkovita i pravilna upotreba sredstava u okviru Mehanizma; pohvaljuje iznimno vrijedan rad OLAF-a i EPPO-a; ističe Forum za izvršavanje zakonodavstva NGEU-a i operaciju Sentinel, čija je zadaća na kooperativan način pomagati u sprečavanju i suzbijanju prijetnji po sredstva u okviru Mehanizma te mapiranje slabih točaka u nacionalnim sustavima dodjele sredstava;
17. sa zadovoljstvom primjećuje iz procjena nacionalnih planova za oporavak i otpornost koje je provela Komisija da planovi država članica doneseni 2021. imaju odgovarajuće kontrolne sustave kojima se osigurava sprečavanje dvostrukog financiranja kao i mehanizme za ispravljanje ozbiljnih nepravilnosti i izvršavanje povrata sredstava; konstatira da je Komisija također utvrdila određene nedostatke u 16 nacionalnih planova za oporavak i otpornost i pozdravlja činjenicu da su se dotične države članice složile da će poduzeti dodatne korektivne mjere prije nego što pošalju prvi zahtjev za plaćanje; traži od Komisije da u svojim budućim izvješćima o provedbi jasno navede jesu li dogovorene korektivne mjere učinkovito provedene kao i kakav je mogući učinak utvrđenih nedostataka na provedbu relevantnih nacionalnih planova za oporavak i otpornost; naglašava da Komisija treba usmjeriti dostatna sredstva i kapacitete na temeljit nadzor provedbe planova i ostvarivanje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, uključujući utvrđivanje sinergija kako bi se postigao najbolji mogući ishod;
18. prima na znanje smjernice koje je Komisija dala državama članicama kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje istih troškova iz Mehanizma i drugih fondova EU-a, kao i potporu za utvrđivanje odgovarajućih instrumenata na razini Unije za stvaranje sinergija s mjerama koje se financiraju u okviru Mehanizma;
19. ponavlja da je upotreba jedinstvenog alata za rudarenje podataka i utvrđivanje razine rizika, kao što je ARACHNE, ključna za zaštitu proračuna EU-a sprečavanjem sukoba interesa, prijevara, korupcije i dvostrukog financiranja; pozdravlja činjenicu da više država članica u provedbi Mehanizma namjerava upotrebljavati sustav ARACHNE; poziva Komisiju da potakne sve ostale države članice da upotrebljavaju sustav ARACHNE i da se u međuvremenu pobrine za to da alternativne mjere za procjenu rizika subjekata i pojedinaca uključenih u provedbu Mehanizma budu jednake mjerama u okviru ARACHNE-a; ističe potrebu za osiguravanjem usklađenog postupka prikupljanja podataka i interoperabilnosti sustava ARACHNE s nacionalnim i lokalnim bazama podataka;
20. poziva Komisiju da obavijesti proračunsko tijelo o upotrebi FENIX-a, informatičkog sustava uspostavljenog kako bi države članice izvještavale o relevantnim informacijama o provedbi nacionalnih planova za oporavak i otpornost, a posebno o interoperabilnosti tog sustava s alatom za rudarenje podataka ARACHNE; poziva Komisiju da se pobrine za to da, osim informacija o primateljima, krajnjim primateljima, ugovarateljima i

podugovarateljima Mehanizma, države članice također prikupljaju podatke o stvarnim vlasnicima u elektroničkom, standardiziranom i interoperabilnom obliku;

21. traži najveću moguću interoperabilnost između sustava ARACHNE, EDES i drugih softvera kako bi se pojednostavnio unos podataka i kako bi se administrativno opterećenje zadržalo na što nižim razinama; podsjeća na svoj poziv Komisiji da uspostavi integrirani i interoperabilni sustav koji bi sadržavao informacije o svim projektima koje sufinancira EU, kao i o njegovim korisnicima i stvarnim vlasnicima, te koji bi mogao objedinuti sve iznose koje je primio isti korisnik ili stvarni vlasnik;
22. pozdravlja činjenicu da je većina država članica slijedila preporuke Komisije o izradi posebnih internetskih stranica na kojima se prikazuju informacije povezane s Mehanizmom, ali izražava žaljenje zbog činjenice da postoje velike razlike u razini i detaljnosti dostupnih informacija objavljenih na njima; traži od Komisije da u svoja buduća izvješća o provedbi uvrsti preporuke i najbolje prakse u pogledu komunikacije i vidljivosti financiranja instrumenta NGEU, čime bi se omogućilo praćenje napretka njegove provedbe, s posebnim naglaskom na usklađivanju informacija dostupnih građanima kako bi se potaknula transparentnost, javni nadzor i odgovornost;
23. podsjeća da su na temelju članka 22. Uredbe (EU) 2021/241 prvenstveno države članice odgovorne za jamčenje zaštite financijskih interesa Unije; poziva Komisiju da izvješćuje o svojoj procjeni kapaciteta nacionalnih sustava unutarnje kontrole (posebno revizijskih kapaciteta, pohrane podataka korisnika i revizijskih planova) za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje posljedica dvostrukog financiranja, korupcije, prijevара i sukoba interesa te da osigura usklađenost s nacionalnim pravilima i pravilima Unije; naglašava da se, u slučaju nedostataka u nacionalnim sustavima unutarnje kontrole, ključne etape ili ciljne vrijednosti koje je Komisija predložila za rješavanje tih nedostataka moraju na odgovarajući način objasniti u godišnjem izvješću o provedbi Mehanizma; napominje da su u zahtjevima za prvu isplatu koje su dosad podnijele države članice ključne etape zasad povezane s nacionalnim sustavima revizije i kontrole;
24. poziva Komisiju da u svoje godišnje izvješće o zaštiti financijskih interesa Unije uključi informacije o sprečavanju, otkrivanju i ispravljanju nepravilnosti, kao i o provedbi Mehanizma; poziva Komisiju da ocjenjuje informacije koje su prikupile države članice kako bi se spriječile, otkrile i ispravile ozbiljne nepravilnosti u vezi s mjerama koje se podupiru Mehanizmom te da izvješćuje o mjerama koje su Komisija i države članice poduzele kako bi ispravile nedostatke u sustavima unutarnje kontrole država članica;
25. ponovno izražava zabrinutost zbog toga što Komisija revidira samo postizanje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti prije isplate sredstava iz Mehanizma, a prepušta državama članicama da osiguraju poštovanje pravila o javnoj nabavi ili državnim potporama; napominje da će Komisija provesti revizije sustava kako bi zajamčila da su države članice uvele stroge kontrole za zaštitu financijskih interesa Unije od sukoba interesa ili ozbiljnih nepravilnosti; međutim, smatra da se Komisija kao čuvarica Ugovora ne bi trebala oslanjati samo na revizije država članica o usklađenosti s mjerodavnim pravilima kako bi se osigurali jednaki uvjeti za ulaganja u okviru Mehanizma; stoga poziva Komisiju da proširi svoje revizijske aktivnosti izvan revizija sustava kako bi se obuhvatile provjere javne nabave i pravila o državnim potporama, u skladu sa svojim

pristupom koji se temelji na riziku, posebno u državama članicama u kojima su opetovano otkriveni ozbiljni ili sistemski nedostaci; u tom pogledu podsjeća na ozbiljne nedostatke u nacionalnom zakonodavstvu određenih država članica u pogledu učinkovitih kontrola i sprečavanja sukoba interesa;

26. napominje da se predviđa da će se apsorpcija bespovratnih sredstava u okviru Mehanizma pojačano financirati na početku razdoblja, s 42 % ukupnog iznosa bespovratnih sredstava dodijeljenih državama članicama europodručja koji će se potrošiti do kraja 2022.; napominje da je većina bespovratnih sredstava usmjerena na financiranje privatnih i javnih ulaganja; poziva Komisiju da bude oprezna, posebno kad je riječ o zahtjevima za plaćanje iz država članica u kojima postoje sustavni propusti u nacionalnim sustavima unutarnje kontrole;
27. poziva Komisiju da odobrenje nacionalnih planova za oporavak i otpornost, isplatu sredstava i sve mjere utvrđene u nacionalnim planovima za oporavak i otpornost uvjetuje potpunim poštovanjem vrijednosti Unije iz članka 2. Ugovora o Europskoj uniji, uključujući vladavinu prava, te sprečavanjem i otkrivanjem prijevara, sukoba interesa, korupcije i dvostrukog financiranja te borbom protiv njih;
28. smatra da poštovanje tih vrijednosti i načela dobrog financijskog upravljanja treba pratiti tijekom cijelog trajanja Mehanizma te da se stoga Komisija mora suzdržati od isplaćivanja sredstava i, prema potrebi, osigurati povrat sredstava u slučaju da ti uvjeti više nisu ispunjeni, a da to ne utječe na krajnje korisnike;
29. naglašava da se u slučaju ozbiljnog kršenja vladavine prava mehanizam uvjetovanosti može aktivirati u vezi s paketom poticaja NGEU-a, a time i Mehanizmom; naglašava da se o demokraciji, vladavini prava i temeljnim pravima, kao i o provedbi relevantnih presuda Suda Europske unije, ne može pregovarati te stoga poziva Komisiju da bez daljnje odgode provede Uredbu o uvjetovanosti;
30. ponovno ističe svoju zabrinutost izraženu u Rezoluciji od 10. lipnja 2021. o stajalištima Parlamenta o tekućem ocjenjivanju nacionalnih planova za oporavak i otpornost², koje provode Komisija i Vijeće, da mnoge države članice nisu uključile regionalne i lokalne vlasti u postupak izrade nacionalnih planova za oporavak i otpornost ili ih nisu uključile u dovoljnoj mjeri; također izražava zabrinutost zbog navoda³ o tome da država članica koja još nije predala svoj plan nije ispunila zahtjev za opsežno i transparentno savjetovanje s lokalnim vlastima i relevantnim dionicima u izradi plana oporavka;
31. podsjeća da su socijalni partneri, lokalne i regionalne vlasti i organizacije civilnog društva, kao što su organizacije mladih, predvodnici u provedbi nacionalnih planova za oporavak i otpornost te su stoga ključni dionici u postizanju održivog oporavka od pandemije; poziva Komisiju i države članice da se na odgovarajući način savjetuju s njima i da ih uključe u provedbu reformi i ulaganja u okviru Mehanizma te da osiguraju učinkovitu koordinaciju među relevantnim razinama upravljanja; traži od Komisije da dodatno razradi svoju procjenu savjetovanja s relevantnim dionicima u svojim budućim izvješćima o provedbi, uz utvrđivanje najboljih praksi koje se mogu primijeniti u

² SL C 67, 8.2.2022., str. 90.

³<https://www.ftm.nl/artikelen/oude-kabinet-knutselde-met-private-partijen-toch-aan-nationaal-plan-eu-herstelfonds>

drugim državama članicama, kao što su sustavi upravljanja koji uključuju središnje i regionalne vlasti nadležne za određeno područje;

32. ponavlja da je demokratska kontrola nad provedbom Mehanizma moguća samo uz puno sudjelovanje Parlamenta i razmatranje njegovih preporuka u svim fazama, čime se postavljaju temelji demokratske odgovornosti Mehanizma, među ostalim putem godišnjeg postupka davanja razrješnice; podsjeća da se člankom 25. Uredbe (EU) 2021/241 od Komisije zahtijeva da Europskom parlamentu i Vijeću, čije je sudjelovanje ključno za osiguravanje demokratskog nadzora, istodobno i pod jednakim uvjetima dostavi relevantne dokumente i informacije; podsjeća Komisiju na njezine obveze u pogledu transparentnosti i dijaloga s Parlamentom u skladu s poglavljem V. Uredbe (EU) 2021/241;
33. podsjeća da u okviru postupka davanja razrješnice Komisiji, u skladu s člankom 319. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Mehanizam podliježe zahtjevima za izvješćivanje u okviru integriranih pravila o financijskom izvješćivanju i izvješćivanju o odgovornosti.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	20.4.2022
Rezultat konačnog glasovanja	+: 22 -: 1 0: 6
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Matteo Adinolfi, Gilles Boyer, Olivier Chastel, Caterina Chinnici, Corina Crețu, Ryszard Czarnecki, José Manuel Fernandes, Luke Ming Flanagan, Daniel Freund, Isabel García Muñoz, Monika Hohlmeier, Jean-François Jalkh, Pierre Karleskind, Mislav Kolakušić, Joachim Kuhs, Claudiu Manda, Alin Mituța, Jan Olbrycht, Younous Omarjee, Markus Pieper, Sándor Rónai, Petri Sarvamaa, Angelika Winzig, Lara Wolters, Tomáš Zdechovský
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Andrey Novakov, Mikuláš Peksa, Elżbieta Rafalska, Viola Von Cramon-Taubadel

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

22	+
PPE	José Manuel Fernandes, Monika Hohlmeier, Andrey Novakov, Jan Olbrycht, Petri Sarvamaa, Angelika Winzig, Tomáš Zdechovský
Renew	Gilles Boyer, Olivier Chastel, Pierre Karleskind, Alin Mituța
S&D	Caterina Chinnici, Corina Crețu, Isabel García Muñoz, Claudiu Manda, Sándor Rónai, Lara Wolters
The Left	Luke Ming Flanagan, Younous Omarjee
Verts/ALE	Daniel Freund, Mikuláš Peksa, Viola Von Cramon-Taubadel

1	-
NI	Mislav Kolakušić

6	0
ECR	Ryszard Czarnecki, Elzbieta Rafalska
ID	Matteo Adinolfi, Jean-François Jalkh, Joachim Kuhs
PPE	Markus Pieper

Objašnjenje korištenih znakova:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržan

26.4.2022

MIŠLJENJE ODBORA ZA KULTURU I OBRAZOVANJE

upućeno Odboru za proračune i Odboru za ekonomsku i monetarnu politiku

o izvješću o provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost
(2021/2251(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Niklas Nienaaß

PRIJEDLOZI

Odbor za kulturu i obrazovanje poziva Odbor za proračune i Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku da kao nadležni odbori u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključe sljedeće prijedloge:

1. podsjeća na snažnu potrebu za time da kultura i obrazovanje, kao okosnica naše demokracije, vrijednosti, društva i gospodarstva, prime odgovarajuću potporu iz Mehanizma za oporavak i otpornost, među ostalim i u pogledu socijalnih i radnih uvjeta te zelene i digitalne tranzicije prema klimatski neutralnoj budućnosti; izražava žaljenje zbog toga što se u Uredbi o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost ta potreba nije uzela u obzir na odgovarajući način;
2. podsjeća na ključnu ulogu obrazovanja, kulture, medija i sporta u našem svakodnevnom životu i njihov doprinos koheziji, otpornosti i uključivosti naših društava; naglašava važnost Mehanizma za oporavak i otpornost u ublažavanju negativnih posljedica pandemije bolesti COVID-19;
3. podsjeća da kulturni i kreativni sektori u EU-u čine 4,4 % BDP-a i gotovo 8,7 milijuna radnih mjesta u EU-u; ističe da su ti sektori bili među onima koje je pandemija bolesti COVID-19 prva i najsnažnije pogodila i da imaju ozbiljne poteškoće u oporavku od ograničenja koja su pretrpjeli, posebno s obzirom na činjenicu da te sektore uglavnom čine samozaposlene osobe te mikro i male organizacije i poduzeća;
4. izražava žaljenje zbog činjenice da su kulturni i kreativni sektori uglavnom zanemareni u ukupnim naporima EU-a da prevlada pandemiju bolesti COVID-19 te stoga naglašava potrebu za izdvajanjem sredstava za te sektore i pružanjem dodatne potpore putem nacionalnih planova za oporavak i otpornost, kao i potrebu za dopunskim mjerama na razini EU-a te na nacionalnoj i lokalnoj razini, posebno uzimajući u obzir segmente koji su najviše pogođeni, a u koje se, među ostalim, ubrajaju događanja uživo, izvedbene umjetnosti, izložbe, lokaliteti baštine, muzeji i kina;
5. ističe činjenicu da Parlament i spomenuti sektori opetovano pozivaju države članice da najmanje 2 % proračuna svakog nacionalnog plana za oporavak i otpornost namijene kulturi, a 10 % obrazovanju; ne odobrava činjenicu da većina država članica izdvaja mnogo manje od traženih razina; kritizira činjenicu da su ti zahtjevi ispunjeni samo na agregiranoj razini i samo ako se uzmu u obzir inicijative koje nisu strogo kulturne; u tom pogledu ustraje u tome da se spomenuti sektori na odgovarajući način uključe u

svaku izmjenu nacionalnih planova za oporavak i otpornost;

6. ne odobrava činjenicu da je samo 16 država članica uključilo kulturu u svoje nacionalne planove za oporavak i otpornost te da u većini slučajeva ulaganja i reforme nisu dostatni; stoga dovodi u pitanje Komisijino odobrenje tih planova s obzirom na to da se njima ne rješavaju stvarne potrebe za oporavkom i otpornošću u državama članicama; izražava bojazan da će ta heterogenost javnih ulaganja dovesti do oporavka kulturnih i kreativnih sektora različitim brzinama te rezultirati povećanim razlikama unutar kulturnog ekosustava EU-a i ugroziti kulturnu raznolikost Europe; naglašava da su i kratkoročne i dugoročne mjere potrebne za poboljšanje otpornosti, konkurentnosti i održivosti cijelog kulturnog ekosustava, uključujući razvoj i uvođenje inovativnih digitalnih kapaciteta, te za očuvanje europske kulturne baštine;
7. poziva države članice da u nadolazeći plan rada za kulturu Vijeća za razdoblje 2023.–2026. strateški uvrste temu oporavka i otpornosti kulturnih i kreativnih sektora i tako stvore temelje za razmjenu znanja i uzajamno učenje među nacionalnim upravama;
8. protivi se pristupu Komisije da se inicijative koje nisu strogo kulturne, kao što su inicijative u području turizma i energetske učinkovitosti kulturnih zgrada, uključe u izračune ukupne potrošnje iz Mehanizma za oporavak i otpornost na kulturu, što rezultira netočnim statističkim podacima, a time i obmanjujućim prikazom na internetskim stranicama pregleda oporavka i otpornosti; stoga poziva na ponovnu procjenu troškova za kulturu te brzu i transparentnu ponovnu analizu dostupnih podataka, napominjući važnost točnih revizija koje mogu poslužiti kao primjeri za buduće planove i strategije; poziva Komisiju da jasno navede na koje se načine države članice koriste Mehanizmom za oporavak i otpornost za ublažavanje učinka pandemije bolesti COVID-19 na mlade i na mjere kojima se potiče medijska pismenost;
9. čvrsto smatra da bi se za ispravnu i uspješnu provedbu Mehanizma za oporavak i otpornost u cijeloj Europskoj uniji poseban naglasak trebao staviti na mikro i male organizacije i poduzeća, samozaposlene pojedince i lokalne inicijative, među ostalim u ruralnim i udaljenim područjima, putem ciljanih otvorenih poziva na podnošenje prijedloga u svim državama članicama; traži od država članica i Komisije da se usredotoče na održivost i socioekonomski i okolišni učinak planiranih ulaganja i reformi, te na taj način osiguraju da su mjere usmjerene na stvarne potrebe;
10. naglašava potrebu za cjelovitim i odlučnim pristupom s inovativnim i održivim strukturnim reformama usmjerenima na kulturni i kreativni, obrazovni, medijski, audiovizualni i sportski sektor na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini; naglašava važnost reformi socijalne sigurnosti u kulturnom i kreativnom sektoru; izražava žaljenje zbog toga što se tim reformama ne daje prioritet i što se planiraju samo u manjem broju država članica; naglašava da bi provedbom Mehanizma za oporavak i otpornost trebalo osigurati socijalnu koheziju i otpornost uz pomoć strukturiranih i uključivih mjera koje su dostupne svima i koje su posebno usmjerene na mlade, žene, starije osobe, osobe s invaliditetom i pripadnike zajednice LGBTIQ+, pri čemu se nikoga ne zapostavlja;
11. poziva Komisiju da ispita mogućnost preusmjerenja neiskorištenih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost u programe EU-a u području kulture, obrazovanja, mladih, sporta i medija te da osigura sinergije s drugim fondovima i programima EU-a

te nacionalnim i regionalnim fondovima i programima; izražava žaljenje zbog toga što je samo nekoliko država članica zatražilo zajmove za provedbu svojih nacionalnih planova za oporavak i otpornost te stoga potiče sve države članice da iskoriste dostupne zajmove za potporu kulturnim i kreativnim sektorima, sektorima medija, obrazovanja i sporta te mladima;

12. podsjeća da je Komisija nadležna za nadzor nad provedbom Mehanizma za oporavak i otpornost; stoga poziva Komisiju da ponovno razmotri učestalost i vremenski raspored izvješćivanja i evaluacije te da utvrdi odgovarajuće pokazatelje u cilju jamčenja maksimalne transparentnosti i učinkovitosti mjera poduzetih u kontekstu nacionalnih planova za oporavak i otpornost; ističe važnost prikupljanja, objavljivanja i redovitog ažuriranja sveobuhvatnih, raščlanjenih i pouzdanih podataka o dodjeli sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost na regionalnoj razini u državama članicama kako bi se mjerama obuhvatili svi akteri, uključujući i one najmanje;
13. izražava žaljenje zbog nedostatka značajnog savjetovanja s dionicima tijekom pripreme nacionalnih planova za oporavak i otpornost; poziva Komisiju da u svoje izvješće o ocjeni provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost, koje do 31. srpnja 2022. treba predstaviti Parlamentu i Vijeću, uključi detaljnu procjenu spomenutog postupka savjetovanja;
14. apelira na Komisiju i države članice da zajamče adekvatno i kontinuirano sudjelovanje svih relevantnih dionika u provedbi i praćenju Mehanizma za oporavak i otpornost, osobito socijalnih partnera, organizacija civilnog društva te lokalnih i regionalnih tijela vlasti; poziva Komisiju da olakša razmjenu dobrih praksi, uzajamno učenje i izgradnju kapaciteta među nacionalnim i regionalnim tijelima nadležnima za provedbu nacionalnih planova za oporavak i otpornost; napominje da će se takvom suradnjom omogućiti opipljiva i održiva društvena i gospodarska korist kako na nacionalnoj razini tako i na razini EU-a;
15. poziva Komisiju i države članice da se usklade s Uredbom o Mehanizmu za oporavak i otpornost i da u većoj mjeri uključe Parlament i specijalizirane odbore u postupak procjene i provedbe nacionalnih planova za oporavak i otpornost; u tom pogledu traži od Komisije da provede detaljnu analizu doprinosa država članica šest stupova Mehanizma za oporavak i otpornost i potiče radnu skupinu Parlamenta za nadzor nad Mehanizmom da provede temeljitu procjenu dostavljenih podataka o ulaganjima i reformama koje su države članice provele u području kulture, medija, obrazovanja, mladih i sporta;
16. ističe destabilizirajući učinak pandemije bolesti COVID-19 na mlade, obrazovanje i sport te izražava žaljenje zbog činjenice da im u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost nedostaju odgovarajuća financijska sredstva; poziva Komisiju i države članice da potiču sudjelovanje mladih u demokratskim procesima i postupcima donošenja odluka te da ulože više napora u uvođenje ciljanih i dugoročnih mjera, posebno u pogledu održivih strukturnih reformi i infrastrukturnih poboljšanja, kako bi se povećala otpornost obrazovnog sustava, poboljšalo cjelokupno okruženje za učenje u obrazovnim ustanovama, smanjila razina ranog napuštanja školovanja, riješili nedostaci u uvođenju digitalnog učenja i poboljšalo osposobljavanje obrazovnih stručnjaka;

17. napominje da je pandemija negativno utjecala na mentalno zdravlje pojedinaca, posebno mladih, i ističe da bi se mjerama iz Mehanizma za oporavak i otpornost trebalo poboljšati mentalno zdravlje pružanjem integriranog psihološkog savjetovanja i uspostavom usluga potpore u školama i drugdje;
18. podsjeća da je 2022. proglašena Europskom godinom mladih kako bi mladi u Europi bili u centru pažnje te kako bi ih se osnažilo i poduprlo, posebno u kontekstu negativnih učinaka pandemije bolesti COVID-19; potiče države članice da pojačaju i usklade mjere u relevantnim stupovima svojih nacionalnih planova za oporavak i otpornost kako bi se dugoročno dopunile aktivnosti u okviru Europske godine mladih;
19. naglašava da je za osiguravanje najboljih rezultata sustava obrazovanja i osposobljavanja potrebna visoka razina javnih ulaganja; apelira na države članice da razmjenjuju prakse na regionalnoj i nacionalnoj razini te na razini EU-a u cilju stvaranja istinskog europskog prostora obrazovanja;
20. pozdravlja činjenicu da su neke države članice uključile sport u svoje nacionalne planove za oporavak i otpornost, ali ponavlja da Komisija treba pružiti dodatne detaljne podatke o mjerama usmjerenima na taj sektor;
21. naglašava da bi se potpora iz Mehanizma za oporavak i otpornost u pogledu reformi i ulaganja trebala iskoristiti i za poboljšanje radnih uvjeta, osposobljavanje, usavršavanje i prekvalifikaciju u kulturnim i kreativnim sektorima, uključujući glazbeni, medijski i audiovizualni sektor, kako bi se stalo na kraj nesigurnim radnim mjestima, poboljšala pristupačnost programa socijalne sigurnosti te izbjegao i preokrenuo gubitak radnih mjesta, čime bi se osigurala opća otpornost tih sektora;
22. poziva države članice da uzmu u obzir posebne uvjete zapošljavanja autora, izvođača, umjetnika i drugih kulturnih stvaraoca, uključujući prepreke koje sprečavaju poboljšanje njihove opće situacije i radnih uvjeta, kao što su pitanja povezana s oporezivanjem, kršenjem autorskih prava i vizama; podsjeća na važnost uzajamnog priznavanja umjetničkih i kreativnih vještina i kvalifikacija kako bi se olakšala prekogranična mobilnost radnika te kulturne i umjetničke produkcije; potiče države članice da pri provedbi svojih nacionalnih planova za oporavak i otpornost poduzmu mjere s tim u vezi te da razmjenjuju najbolje primjere iz prakse.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	25.4.2022
Rezultat konačnog glasovanja	+: 27 -: 0 0: 3
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Asim Ademov, Andrea Bocskor, Ilana Cicurel, Gianantonio Da Re, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Romeo Franz, Alexis Georgoulis, Catherine Griset, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matić, Dace Melbārde, Victor Negrescu, Niklas Nienaaß, Peter Pollák, Diana Riba i Giner, Marcos Ros Sempere, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Alexander Bernhuber, Elżbieta Kruk

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

27	+
ECR	Dace Melbārde
ID	Catherine Griset
NI	Andrea Bocskor
PPE	Asim Ademov, Alexander Bernhuber, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo
S&D	Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Predrag Fred Matić, Victor Negrescu, Marcos Ros Sempere, Massimiliano Smeriglio
The Left	Alexis Georgoulis, Niyazi Kizilyürek
Verts/ALE	Romeo Franz, Niklas Nienaa, Diana Riba i Giner

0	-

3	0
ECR	Elzbieta Kruk, Andrey Slabakov
ID	Gianantonio Da Re

Objašnjenje korištenih znakova:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržan

12.5.2022 PISMO ODBORA ZA USTAVNA PITANJA

Johan Van Overtveldt
Predsjednik
Odbor za proračune
BRUXELLES

gđa Irene Tinagli
Predsjednica
Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku
BRUXELLES

Predmet: Mišljenje o izvješću o provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost(2021/2251(INI))

Poštovani predsjednici,

u okviru navedenog predmeta, Odbor za ustavna pitanja (AFCO) na svom je sastanku od 28. ožujka 2022. odlučio podnijeti mišljenje vašim odborima. S obzirom na hitnost predmeta koordinatori odbora AFCO predložili su da Odbor mišljenje podnese u obliku pisma.

Na sjednici održanoj 28. travnja 2022. Odbor za ustavna pitanja razmotrio je pitanje i usvojio mišljenje u obliku pisma s 22 glasa za, 5 protiv i 1 suzdržanim¹, u kojem poziva Odbor za proračune i Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku da kao nadležni odbori uključe njegove prijedloge u prijedlog rezolucije.

S poštovanjem,

Antonio Tajani

¹ Na konačnom glasovanju nazočni su bili: Antonio Tajani (predsjednik i izvjestitelj za mišljenje), Gabriele Bischoff (prva zamjenica predsjednika), Charles Goerens (drugi zamjenik predsjednika), Giuliano Pisapia (treći zamjenik predsjednika), Loránt Vincze (četvrti zamjenik predsjednika), Gerolf Annemans, Vladimír Bilčík (za Estebana Gonzáleza Ponsa), Damian Boeselager, Leila Chaibi, Włodzimierz Cimoszewicz, Gwendoline Delbos-Corfield, Pascal Durand, Angel Dzhambazki (za Geerta Bourgeoisa), Daniel Freund, Sandro Gozi, Brice Hortefeux, Laura Huhtasaari, Sophia in 't Veld (za Guya Verhofstadta), Victor Negrescu, Paulo Rangel, Antonio Maria Rinaldi, Domènec Ruiz Devesa, Jacek Saryusz-Wolski, Helmut Scholz, Pedro Silva Pereira, Sven Simon, László Trócsányi, Rainer Wieland.

PRIJEDLOZI

U svojim rezolucijama o budućnosti Europe od 16. veljače 2017. Parlament je naglasio potrebu za poboljšanjem sposobnosti djelovanja Unije i jačanjem demokratske odgovornosti i transparentnosti njezina donošenja odluka s obzirom na to da je metoda Zajednice najprikladnija za funkcioniranje Unije.

Od listopada 2021. na Konferenciji o budućnosti Europe (dalje u tekstu „COFOE”) se raspravlja, među ostalim, o demokratskim i ustavnim izazovima Unije; takve su rasprave relevantne za institucionalnu strukturu Mehanizma za oporavak i otpornost i demokratsku kontrolu koju bi Parlament trebao provoditi nad isplata sredstava preko vanjskih namjenskih prihoda u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost (RRF).

Dopisom od 13. listopada 2020. upućenim predsjednicima Odbora za proračune i Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku Odbor za ustavna pitanja podnio je mišljenje o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (RRF) (COM(2020)0408 – C9 0150/2020 – 2020/0104(COD)).

Odbor za ustavna pitanja primio je na znanje nacrt izvješća Odbora za proračune i Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku od 17. veljače 2022. o provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost (2021/2125(INI)), dalje u tekstu „Nacrt izvješća”.

U prethodno navedenom pismu od 13. listopada 2020. Odbor je, uz dužno poštovanje načela institucionalne ravnoteže, zatražio da Uredba o Mehanizmu za oporavak i otpornost³⁹ sadržava odredbe za osiguravanje demokratskog nadzora i odgovornosti. Neke od tih odredbi navedene su u kurzivu u nastavku, nakon čega slijede preporuke Odbora:

- *„savjetovanja s dionicima na više razina, uz predstavnike ili tijela na regionalnoj i lokalnoj razini, gospodarske i socijalne partnere, kao i organizacije civilnog društva i druge relevantne dionike, među ostalim tijekom pripreme planova za oporavak i otpornost, bez stvaranja nepotrebnih zastoja u tom procesu, u skladu s načelom partnerstva”*; u tom pogledu Odbor izražava žaljenje, kao što je navedeno u rezoluciji Parlamenta od 10. lipnja 2021. o nadzoru Mehanizma za oporavak i otpornost, što mnoge države članice nisu ili nisu na odgovarajući način uključile regionalne i lokalne vlasti u postupak izrade nacionalnih planova za oporavak i otpornost; u skladu s člankom 18. stavkom 4. točkom (q) Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost, Odbor ustraje na potrebi da se u postupak provedbe i praćenja Mehanizma za oporavak i otpornost uključi najširi raspon dionika, uključujući lokalne i regionalne organizacije, socijalni partneri i nevladine organizacije; Odbor stoga poziva na uspostavu strukturiranog dijaloga s civilnim društvom na razini EU-a, primjerice stvaranjem sustava lokalnih vijećnika EU-a, kako bi se smanjila distanca između njih i Unije⁴⁰; odbor napominje da su građani na konferenciji COFOE općenito istaknuli potrebu za

³⁹ Uredba Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.).

⁴⁰ Završno izvješće društva Kantar, str. 85.

jačanjem veza između građana i lokalnih institucija⁴¹ kako bi se povećala transparentnost i poboljšala komunikacija o konkretnim inicijativama EU-a;

- „redovito i pravodobno izvješćivanje i pružanje informacija Europskom parlamentu i Vijeću, istodobno i pod jednakim uvjetima, u pisanom obliku i sudjelovanjem predstavnika Komisije i država članica na sjednicama nadležnih odbora Europskog parlamenta”; u tom pogledu Odbor pozdravlja činjenicu da se između Komisije i Parlamenta održava redoviti dijalog u skladu s člankom 26. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost; ustraje u tome da bi se te razmjene trebale odvijati onoliko često koliko to zahtijeva Parlament, a ne rjeđe od minimalnog standarda od „svaka dva mjeseca” utvrđenog u članku 26. stavku 1. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost te da Komisija mora uzeti u obzir stajališta Parlamenta; Odbor naglašava da bi se te razmjene trebale temeljiti na transparentnom, potpunom i pravodobnom priopćavanju informacija od strane Komisije u skladu sa standardima iz članka 25. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost, tj. minimalnim standardima; u tom smislu Odbor zahtijeva da se operativni sporazumi koje su potpisale Komisija i države članice dostave Parlamentu; Odbor ustraje u tome da Komisija mora redovito obavješćivati Parlament o statusu procjene nacionalnih planova za oporavak i otpornost te o načinu na koji su države članice ostvarile ciljne vrijednosti i ključne etape;
- „pristup Europskog parlamenta jedinstvenoj bazi podataka koja sadržava detaljne informacije u elektroničkom obliku o svim krajnjim primateljima sredstava iz Mehanizma”; u tom pogledu, u skladu sa stavkom 11. Nacrta izvješća, Odbor traži od Komisije da od država članica zatraži uspostavu odgovarajućih alata za izvješćivanje koji uključuju detaljan skup podataka o krajnjim korisnicima; poziva na detaljnije izvješćivanje, uz stavljanje naglaska na pokazatelje ishoda i učinka, a ne na ostvarenja, kako bi se omogućilo bolje razumijevanje uloge i dodatnosti Mehanizma za oporavak i otpornost; Odbor traži da se ti podaci potpuno transparentno priopće Parlamentu;
- „pristup financiranju uvjetovan poštovanjem vrijednosti iz članka 2. UEU-a u skladu s pravilima koja će se u tom pogledu utvrditi za cijeli proračun EU-a”; u tom pogledu podsjeća da se, u skladu s člankom 8. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost, Mehanizam za oporavak i otpornost provodi u skladu s Uredbom o općem režimu uvjetovanosti⁴²; Odbor pozdravlja presude Suda Europske unije od 16. veljače 2022. u predmetima C-156/21 i C-157/21 kojima su odbijene tužbe za poništenje koje su Mađarska i Poljska podnijele u ožujku 2021. protiv Uredbe o općem sustavu uvjetovanosti; Odbor istovremeno primjećuje da se nacrtom rezolucije⁴³ na Konferenciji o budućnosti Europe poziva na proširenje primjene režima uvjetovanosti na sve povrede vladavine prava, tj. ne samo na povrede koje utječu samo na proračun Unije; Odbor nadalje pozdravlja odluku Komisije da aktivira sustav uvjetovanosti u slučaju Mađarske; Odbor upućuje na zajedničko izvješće usvojeno 31. ožujka 2022. zajedno s Odborom za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove koje se odnosi

⁴¹ Četvrti panel građana, tematska podskupina 2.3. Promicanje europskih vrijednosti – preporuka 18: „Približiti građane i građanke EU-a Uniji stvaranjem i jačanjem veza s građanima i lokalnim institucijama kao što su lokalne vlasti, škole i općine. Time bi se drastično poboljšala transparentnost te doprlo do građana i ostvarila bolja komunikacija s njima o konkretnim inicijativama EU-a i općenitim informacijama o EU-u”

⁴² Uredba (EU) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije (SL L 433I, 22.12.2020., str. 1.).

⁴³ Drugi panel građana (tematska podskupina 2.1. – Zaštita vladavine prava – preporuka 10).

na njihovu zajedničku misiju o poštovanju vladavine prava u Poljskoj; prema tom zajedničkom izvješću i neovisno o trenutnom geopolitičkom kontekstu, EU od poljskih vlasti treba i dalje zahtijevati da Poljska poštuje obveze koje proizlaze iz Ugovora u pogledu poštovanja demokracije, vladavine prava i temeljnih prava; u zajedničkom izvješću navodi se da bi se u tu svrhu trebali iskoristiti svi relevantni instrumenti iz paketa instrumenata za vladavinu prava, uključujući godišnje izvješće o vladavini prava, postupak iz članka 7. stavka 1. UEU-a, postupke zbog povrede prava i režim uvjetovanosti vladavine prava; stoga Odbor od Komisije traži da i u slučaju Poljske aktivira članak 6. stavak 1. Uredbe o općem sustavu uvjetovanosti; naposljetku, Odbor naglašava da se nijedan projekt ne bi trebao financirati u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost ako je u suprotnosti s vrijednostima EU-a sadržanima u članku 2. UEU-a;

Nadalje, u skladu s uvodnom izjavom 20. i člankom 5. stavkom 1. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost te u skladu sa stavkom 26. Nacrta izvješća, Odbor ustraje na potrebi da se projektima koji se financiraju iz Mehanizma za oporavak i otpornost poštuje načelo dodatnosti financiranja Unije i da Mehanizam ne bi trebao, osim u opravdanim slučajevima, biti zamjena za stalne nacionalne rashode.

Naposljetku, u skladu sa stavkom 9. Nacrta izvješća, Odbor potiče države članice da zatraže zajmove u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost ako im odgovaraju kamatne stope zaduživanja Unije.

U dugoročnijoj perspektivi Odbor napominje da sredstva koja su Uniji potrebna možda neće biti moguće osigurati u okviru trenutnog višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027. i instrumenta Next Generation EU, među ostalim uzimajući u obzir i novu geopolitičku situaciju potaknutu ratom u Ukrajini; odbor stoga traži od Komisije da procijeni bi li Mehanizam za oporavak i otpornost trebalo produljiti nakon njegova trenutnog obvezujućeg razdoblja ili čak pretvoriti u trajni instrument, uz osiguranje da će se prevladati postojeći nedostaci u pogledu parlamentarne odgovornosti i nadzora.

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	30.5.2022						
Rezultat konačnog glasovanja	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 30%;">+:</td> <td style="text-align: right;">73</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">10</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">13</td> </tr> </table>	+:	73	-:	10	0:	13
+:	73						
-:	10						
0:	13						
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	<p>Rasmus Andresen, Gerolf Annemans, Anna-Michelle Asimakopoulou, Pietro Bartolo, Gunnar Beck, Marek Belka, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Robert Biedroń, Anna Bonfrisco, Gilles Boyer, Carlo Calenda, Lefteris Christoforou, David Cormand, Andor Deli, Engin Eroglu, Markus Ferber, José Manuel Fernandes, Jonás Fernández, Raffaele Fitto, Frances Fitzgerald, José Manuel García-Margallo y Marfil, Eider Gardiazabal Rubial, Luis Garicano, Vlad Gheorghe, Valentino Grant, Claude Gruffat, Francisco Guerreiro, José Gusmão, Valérie Hayer, Eero Heinäluoma, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Danuta Maria Hübner, Stasys Jakeliūnas, France Jamet, Othmar Karas, Billy Kelleher, Moritz Körner, Ondřej Kovařík, Joachim Kuhs, Zbigniew Kuźmiuk, Ioannis Lagos, Aurore Lalucq, Hélène Laporte, Pierre Larroustourou, Camilla Laureti, Janusz Lewandowski, Aušra Maldeikienė, Margarida Marques, Pedro Marques, Costas Mavrides, Csaba Molnár, Siegfried Mureşan, Caroline Nagtegaal, Victor Negrescu, Luděk Niedermayer, Lefteris Nikolaou-Alavanos, Andrey Novakov, Dimitrios Papadimoulis, Piernicola Pedicini, Lídia Pereira, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoş Pîslaru, Evelyn Regner, Karlo Ressler, Antonio Maria Rinaldi, Dorien Rookmaker, Bogdan Rzońca, Alfred Sant, Joachim Schuster, Ralf Seekatz, Pedro Silva Pereira, Nicolae Ştefănuţă, Paul Tang, Irene Tinagli, Nils Torvalds, Ernest Urtasun, Inese Vaidere, Johan Van Overtveldt, Angelika Winzig, Stéphanie Yon-Courtin, Marco Zanni, Roberts Zīle</p>						
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	<p>Damian Boeselager, Rosa D'Amato, Ilan De Basso, Nicolaus Fest, Elisabetta Gualmini, András Gyürk, Henrike Hahn, Eugen Jurzyca, Petros Kokkalis, Jan Olbrycht, Petri Sarvamaa</p>						

KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U NADLEŽNOM ODBORU

73	+
ECR	Roberts Zīle
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Lefteris Christoforou, Markus Ferber, José Manuel Fernandes, Frances Fitzgerald, José Manuel García-Margallo y Marfil, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Danuta Maria Hübner, Othmar Karas, Janusz Lewandowski, Aušra Maldeikienė, Siegfried Mureşan, Luděk Niedermayer, Andrey Novakov, Jan Olbrycht, Lídia Pereira, Karlo Ressler, Petri Sarvamaa, Ralf Seekatz, Inese Vaidere, Angelika Winzig
Renew	Gilles Boyer, Carlo Calenda, Luis Garicano, Vlad Gheorghe, Valérie Hayer, Billy Kelleher, Moritz Körner, Ondřej Kovařík, Caroline Nagtegaal, Dragoş Pişlaru, Nicolae Ştefănuţă, Nils Torvalds, Stéphanie Yon-Courtin
S&D	Pietro Bartolo, Marek Belka, Robert Biedroń, Ilan De Basso, Jonás Fernández, Eider Gardiazabal Rubial, Elisabetta Gualmini, Eero Heinäluoma, Aurore Lalucq, Pierre Larrourou, Camilla Laureti, Margarida Marques, Pedro Marques, Costas Mavrides, Csaba Molnár, Victor Negrescu, Evelyn Regner, Alfred Sant, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli
The Left	Petros Kokkalis, Dimitrios Papadimoulis
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Damian Boeselager, David Cormand, Rosa D'Amato, Claude Gruffat, Francisco Guerreiro, Henrike Hahn, Stasys Jakeliūnas, Piernicola Pedicini, Kira Marie Peter-Hansen, Ernest Urtasun

10	-
ECR	Dorien Rookmaker
ID	Gerolf Annemans, Gunnar Beck, Nicolaus Fest, Joachim Kuhs
NI	Andor Deli, Enikő Győri, András Gyürk, Lefteris Nikolaou-Alavanos
Renew	Engin Eroglu

13	0
ECR	Raffaele Fitto, Eugen Jurzyca, Zbigniew Kuźmiuk, Bogdan Rzońca, Johan Van Overtveldt
ID	Anna Bonfrisco, Valentino Grant, France Jamet, Hélène Laporte, Antonio Maria Rinaldi, Marco Zanni
NI	Ioannis Lagos
The Left	José Gusmão

Objašnjenje korištenih znakova:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržan